

HEIS

NR 2 MONTØREN 2020

FAGFORENINGSBLAD

Livet på montasje

Takk til alle som har sendt inn bilder til redaksjonen.

Innhold

Nr2 - Juni 2020 Årgang 52

Ledern har ordet	4
Redaktøren	5
Klubber og avdelinger	6

Montasje

Montasje	10
Livet på montasje	12
Endringer på montasje	14
Klubbleder i Kone	17

Arbeidsliv og samfunn

Endelig er Raumnas renvasket!	19
Kan du miste AFP?	21
Er det dette skattepenga mine går til? ..	23

Klubb og forening

Årsmøte i heismontørens fagforening ..	26
Årets heiscup i Malaga avlyses	28
Virtuell 1. mai	28
Ny dato for tariffoppgjøret	29
Scan heis i Bergen tatt for grov sosial dumping	30

HMF 90 år

Gooooood morning, HMF	33
-----------------------------	----

Bjørn-Tore blir pensjonist

Orakelet trekker seg tilbake	36
------------------------------------	----

Ny standard

Ny standard for ettersyn, vedlikehold og reparasjoner er ute på høring	38
---	----

HBU

Nytt fra HBU	39
--------------------	----

Portrett

Stian Andersson: Magiker, heismontør og nyvalgt klubbleder	41
---	----

HMS

Hvor ble det av ankerskinnene?	43
--------------------------------------	----

Heismontøren for 35 år siden	46
------------------------------------	----

Fra sjakta	47
------------------	----

BLADETS ADRESSE:

HEISMONTØREN
ØSTRE AKER VEI 24, 0581 OSLO
TELEFON: 22 17 45 50 TELEFAX: 22 17 45 53 E-POST: REDAKSJONEN@HEIS.NO

ETTERTRYKK ANBEFALES NÅR KILDE ER ANGIT.

GRAFISK PRODUKSJON: 07 MEDIA. OPPLAG: 1200

REDAKSJONEN BLE AVSLUTTET 2. JUNI 2020

NESTE DEADLINE: 1. SEPTEMBER 2020

LEDERN HAR ORDET

Rune Larsen, nestleder i HMF, vikarierer for Markus som er i foreldrepermisjon.

Hele verden og samfunnet er i en utfordrende tid. COVID-19 har satt oss på en prøve med tanke på en så omfattende utfordring som involverer så mye og så mange samtidig. Da Norge «lukket ned» den 12.mars var det få som forutså hvor mye dette ville påvirke hverdagene, men realitetene slo raskt ned i vår vanlige dagligdagse frihet. Samfunnet ble raskt endret, og dette berørte alle mer eller mindre.

HMF var raske med å analysere hva dette ville bety. Mange i karantene, mange hjemme på grunn av at barnehager og skoler ble stengte, sterke oppfordringer fra helsemyndighetene og regjering, entreprenører kunne komme til å stenge ned byggeplasser osv. HMF så for seg at permitteringer ville komme, så vi forberedte oss på dette ved også å styrke permitteringsstøtte.

Solidariteten ble igjen fremhevet – som så mange ganger før. Utallige

gode diskusjoner med tillitsvalgte rundt i landet daglig og ukentlig, selv om vi nå fikk god bruk for vår allerede etablerte Zoom og Teams virksomheter.

Bedriftene og ansatte måtte iverksette tiltak. Tiltak som også gikk på nasjonal dugnad. Det medførte også større forståelse og tilretteleggelse om daglige tiltak og smittevernuttstyr for alle. Det følte som en kamp i samfunnet for å få tak i tilstrekkelig utstyr. Igjen en bekreftelse på en nasjonal sårbarhet. COVID-19 vil prege samfunnet lenge. Mange lider dessverre større personlige tap enn andre. Her burde regjeringen sett av mer til en fordeling som ikke rammer de mest sårbare unødvendig mye. En bedre fordelingsfilosofi i en slik situasjon dette viruset har ført til.

Samtidig er dette en kraftig oppvekker på at «ting er ikke gitt servert på et sølvfat»! Nå merket alle hvor sårbare vi er med en pandemi. Dette er også et grunnlag for å virkelig skjønne hvorfor vi betaler skatt og har det slik samfunnet i Norge er bygget opp om. Nyhetsbildet fra andre COVID-19 rammede land, tilsier at vi som bor i Norge skal prise oss lykkelige for offentlige virksomheter, for allmennheten og at kampen mot privatiseringer av offentlige viktige foretak må fortsette!

Heldigvis, kan man si, at HMF's analyse om mange permitterte ikke ble den realiteten vi fryktet – så langt. Men vi er forberedt på

at det muligens vil komme en «oppblomstring» av viruset, som igjen vil ramme mange, dette ifølge eksperter på smitte og FHI. Så vi må fortsette å følge retningslinjer gitt av myndighetene for å holde viruset mest mulig i sjakk og på lavest mulig nivå. Nasjonaldugnaden – igjen!

Kanskje forstår politikere nå endelig at helsevesenets arbeidere må verdsettes med økte lønninger! dette gjelder også alle som jobber i barnehagene for at helsevesenets viktige arbeidere skal kunne være i kontinuerlig jobb for samfunnet!

Det nærmer seg ferietid for mange. Mange har også måtte endre ferieplaner på grunn av COVID-19 da utenlandsreiser også ble «forbudt» den 12.mars 2020. Dette er uansett et mindre inngrep i folks hverdag i gitte situasjonen. Men igjen en påminnelse om hvor mye som endres av et virus verden sliter med.

Ønsker med dette alle en riktig god sommer og ferie. Husk å fortsatt å følge Folkehelseinstituttets (FHI) smittevernregler og smitteverntiltak – for COVID-19 er ikke over – dessverre!

Rune, nestleder i HMF.

REDAKSJONEN JUNI 2020

REDAKTØR: TOR-ERIK LUNDBERG. I REDAKSJONEN: EDMUND BERGET, JOHNNY LED JOHANSEN, MARTIN GRANSETH, ERIK EIKEDALEN, CHRISTIAN OLSTAD, STEFFAN JENSEN, BJØRN-TORE EGEBERG.
 FORSIDE: TOR-ERIK LUNDBERG

A- OG B-MONTØRER

Et viktig prinsipp er at alle heismontører skal ha lik mulighet til å kunne beherske hele heismontørfaget. Alle skal ha tilgang til den samme opplæringen, dokumentasjonen og verktøy – også nødvendig diagnoseverktøy for å unngå spesialisering med A- og B-montører.

Kampen for å holde på enhetene i faget har alltid vært en viktig del av fagbeskyttelsen. En av hovedparolene under streika i 1974 var «Retten til meningsfylt arbeid. Vi forlanger å beholde gleden ved å fullføre et helt stykke arbeid».

Den britiske filosofen Francis Bacon, som levde på 1600-tallet, er mannen bak uttrykket «Kunnskap er makt». Kunnskap som igjen gjør fagmannen vanskeligere å erstatte, noe som alltid har vært en av våre styrker. Det å kunne alle sider ved faget bidrar til en god innsikt og arbeidsglede, mens oppsplitting av faget fører til monotoni og fremmedgjøring. Ved at alle har tilgang til den samme kunnskapen bidrar vi til å bevare bredden i faget.

Nå er det så klart slik at vi alle har forskjellige forutsetninger, og noen vil alltid bli bedre på enkeltoppgaver enn andre montører. Men alle skal ha en lik mulighet til å til egne seg kunnskapen og med varierte arbeidsoppgaver.

Noen steder i verden er det et skille mellom hvem som monterer det mekaniske og hvem som kobler det elektriske ved nymontasje. Flere ganger har det blitt tatt til orde for å dele opp heisfaget i Norge.

Tidlig på 50-tallet mente direktøren på Reber at utviklingen gikk mer mot spesialisering, noe som også delvis ble praktisert i enkelte heisbedrifter hvor det oppstod et skille mellom montørene. Da Kone kjøpte heisbedriften Fortuna, viste det seg at det var fullt mulig for «ikke-spesialister» i Kone å begi seg inn på styringene som Fortuna hadde brukt såkalte spesialister til å ta seg av. Det handlet om å få slippe til, og tørre.

En avansert Kone-styring. Foto: Christian Olstad.

Da de elektroniske styringssystemene kom for fullt på 80-tallet ble det igjen tatt til orde for spesialisering. Også inad i vår egen forening var det diskusjoner, men fornuften vant heldigvis frem og vi fikk presset frem kurs på de nye produktene. I dag kan vi alle glede oss over en uke tariffestet rett til etterutdanning ved Heisbransjens Utdanningscenter. I tillegg har de fleste klubbene avtaler om egne bedriftsinterne kurs for å holde tritt med den teknologiske utviklingen.

Vi må fortsette å ta vare på faget vårt i fremtiden og «Gleden ved et helt stykke arbeid».

I dag er noen av utfordringene å beholde rivning av heis som en del av faget, samt å motvirke et for stort skille mellom service og montasje. Dette nummeret av Heismontøren har vi tilegnet montasje.

God lesning og god sommer!

Tor-Erik, redaktør

THYSSENKLUBBEN

STIAN ANDERSSON

Etter en periode med sykemeldt klubbleder og en overarbeidet sekretær, er nå Thyssenklubben på beina igjen.

Koronaen satte en stopper for vårt planlagte Danmarksbesøk og årsmøte, så vi ble nødt å avholde et ekstraordinært årsmøte for å gjennomføre valg. Vi har nå en bra og sterk sammensetning i klubbstyret. I tillegg har vi fått tilbakemeldinger om at flere ønsker å bidra, så ved neste års valg kan det bli kamp om vervene. Det gleder vi oss til.

Vi har imidlertid møtt motstand fra bedriften fra start med trusler om trekk i lønn for bruk av klubbti-mer i Covid-19 tider. Dette ble med

trusselen, og det må innrømmes at i ettertid har vi et positivt og godt samarbeid med bedriften. Dette endret seg en periode da vi oppdaget at det ble permittert en ansatt i Kristiansund samtidig som at bedriften signaliserte at ingen skulle permitteres.

Det har vært mange diskusjoner om smittevernstiltak. Bedriften mener de har gjort det de kan og henviser i hovedsak til FHIs smittevernregler. De har ikke utarbeidet noen egne rutiner i veldig stor grad. Hovedfokus til bedriften har vært økonomi og sørge for mest mulig inntjening. Thyssenkrupp som konsern blør penger men allikevel har de fokus på helse og de ansatte, i motset-

ning til Thyssen Norge hvor vi ikke hører så mye om dette. Fabrikkene har vært stengt, men begynt å åpne igjen, foreløpig har ikke dette påvirket montasjeavdelingen i særlig stor grad.

Vi har flere saker der ledelsen ikke inkluderer klubben eller vernetjenesten, men der er det satt i gang en prosess vi har troen på skal fungere. På den positive siden skal Thyssen uansett ansette seks nye lærlinger. Med unntak av et par avdelinger, har vi mye å gjøre og det ser ut til at vi skal klare oss greit fremover.

Til slutt vil jeg ønske alle kamerater i HMF en sikker hverdag og god helse. #DETBLIRBRA

KONEKLUBBEN

BÅRD NAVRUD

Det er ikke så veldig mye nytt på Kone om dagen. Det sørget koronapandemien for. Det meste av planene ble satt på vent i ukene før og etter at Norge stengte ned. Heldigvis begynner vi nå å se konturene av en litt mer normal hverdag igjen.

Samarbeidet mellom klubben og bedriften i denne perioden har også vært bra. Vi fikk tidlig satt ned et utvalg bestående av bedriftsledelse, vernetjeneste og klubbledelse. I en periode hadde vi møter hver dag for å holde hverandre oppdatert på situasjonen. Her fikk vi belyst problemstillinger og vi forsøkte å komme

med gode løsninger på det som kom opp. Bedriften hadde også infomøter for alle ansatte hver uke. Dette for å forsøke å holde alle så oppdatert som mulig. Jeg føler selv at vi klarte å finne greie løsninger sammen.

Men det var også forhold som ikke var helt i henhold og som vi gjerne skulle ha gjort noe med. Men dette var gjerne ting vi ikke viste om eller ting vi bare hørte om ved tilfeldigheter. Det er viktig at medlemmene er klar over at Klubben er der for dem. Men vi kan ikke løse floker som vi ikke vet om. Ta kontakt med Klubben hvis noe ikke er som det skal, også hvis man er usikker på om ting er

ok. Husk at det er klubben som lager avtaler med bedriften og ikke den enkelte montør.

Siden det ikke ble årsmøte i mars har vi bestemt oss for å ta det på Teams den 12. juni. Montørtreffet til Stockholm har foreløpig blitt flyttet til siste helgen i august. Men det er fortsatt veldig usikkert om det blir noe av.

Ta vare på hverandre og ta en velfortjent kortreist ferie når den tid kommer. Så gleder vi oss til vårens vakreste eventyr en gang utpå høsten!

GM KLUBBEN

■ NICOLAI LARSEN-LUND

GM Heis AS har fremdeles stor pågang på nyanlegg og modernisering.

På nyanlegg går montørene fra anlegg til anlegg. På modavdelingen kan det hende at montørene får et lite opphold mellom hvert anlegg, men da bidrar de med god hjelp på serviceavdelingen. Serviceavdelingen har noe motgang på grunn av korona. Det føles at heisene blir brukt mindre på grunn av mindre heisstans. Serviceavdelingen har da større fokus på ting som ofte blir glemt i en ellers travel hverdag.

Internt jobbes det mye om dagen med å få inn mere struktur og orden så ting går enda bedre på skinner. Ledelsen har jobbet godt med klubben for å få gode rutiner/retningslinjene vedrørende smittevern. Alt av utstyr som trengs har blitt tatt ut og ligger tilgjengelig i servicebilene.

Klubben har ikke hatt noen form for klubbmøter, men har hatt fokus på telefonsamtaler når det har vært nødvendig. Klubben har en hjelper som er permittert per dags dato i Oppland-avdelingen, men han

kommer tilbake så fort «prøve-prøve anlegget» blir klart.

Eller hadde GM Heis et utrolig bra jule/nyttårsbord i mars hvor hele 95 prosent av de ansatte stilte, noe som førte til mange nye og bra jughistorier i lunsjen ukene etterpå.

Vi har også gleden av at Lars Setesberget besto fagprøven med glans. Han har nå fast jobb på nyanlegg.

HMF ØSTFOLD

■ FRANK SIG HANSEN

HMF Østfold rakk akkurat å avholde årsmøte i avdelingen rett før Norge stengte ned grunnet koronapandemien. Årsmøtet ble avholdt den 11. mars på Quality hotell i Sarpsborg, hvor det også ble litt tid til å være sosial. På dagsorden stod arbeidssituasjonen og valg.

Hele styret tok gjenvalg og består av Frank Sig Hansen (Kone) som leder og Erik Brostrøm (Otis), Vidar Fossum (Schindler) og Ole Andreas Henriksen (GM) som styremedlemmer.

KORT OM ARBEIDSSITUASJONEN I AVDELINGEN:

OTIS

De på service har ikke merket noe til koronasituasjonen, og har mer enn nok å gjøre.

På nyanlegg har det vært litt lite og gjøre, så to montører har til tider tatt service og stoppjobber. Det snur nå fra neste uke og har da nok med jobb frem til jul.

SCHINDLER

I Schindler Østfold er det nå seks montører og en avdelingsleder, og de har mer enn nok å gjøre. Stadige konflikter avhjelper heller ikke på situasjonen. Koronapandemien har ikke hatt noen særlig innvirkning på aktiviteten. I tillegg blir de stadig færre. Øyvind Larsen går over i pensjonistenes rekke nå denne sommeren. Da blir det enda mer jobb på de tre som er igjen på service. På montasje er de to montører med altfor mange nyanlegg. De blir nødt til å få hjelp fra utenbys for å få unna anlegg til høsten. Klubben har forsøkt å få ansatte flere i årevis, men bedriften er ikke enig. De hadde en lovende skoleelev

på utplassering en dag i uken, som de håpet skulle få lærekontrakt. Det fikk han desverre ikke.

GM HEIS

I GM Heis har de nok av nyanlegg i Vestby, Fredrikstad, Ørje, Halden, Hvaler mm., og det er stadig nye forespørsler for neste år. På service og modernisering i Østfold er det fortsatt ikke nok til å dekke opp for montørene i avdelingen, men det er mye jobb for oss i Oslo.

KONE

På service kunne de godt hatt mer å gjøre. Koronapandemien har heller ikke hatt noen særlig innvirkning på aktiviteten. På nyanlegg i Fredrikstad er det litt lite fram mot ferien. I Ski er det mye å gjøre, så Fredrikstad avdelingen hjelper til i Ski avdelingen. En mann er langtidssykemeldt.

SCHINDLERKLUBBEN

☰ RUNE LARSEN 📍 LUNDBERG/EIKEDALEN

Hele samfunnet, og ikke minst hele verden er inne i en utfordrende situasjon med COVID-19.

Dette rammer mange, og med konsekvenser som de færreste hadde kunne se for seg.

Vi regnet med, som en følge av utviklingen, at vår bransje ville bli berørt på lik linje som andre innen bygg og anlegg. Schindler hadde fortløpende kommunikasjon angående COVID-19 med de ansatte og utvekslet synspunkter for å unngå at ansatte ble smittet og igjen ikke smitte hverandre.

Det ble fort fokusert på offshorevirksomheten med varslede tiltak fra aktørene på sokkelen.

Bedriften hadde møte med klubben om permitteringer den 19.mars, og det ble da besluttet å permittere alle montørene tilknyttet offshore umiddelbart. Dette argumenterte klubben imot, av den grunn at ingen andre interne tiltak ble vist til fra bedriften. Som å holde offshoremontørene i arbeid på «landbasert virksomhet». Klubben mente dette var et forhastet vedtak fra

bedriften. Dette viste seg å være riktig vurdert fra klubben, for etter kort tid var alle tilbake i offshorearbeid og i tillegg var fire av disse plassert på anlegg i forskjellige byer.

Schindlerklubben var gjennom en «brokete tid» siste halvår 2019 med ledelsen som også inkluderte lokalt lønnsoppgjør. Noen av konklusjonene fra denne perioden var at kommunikasjon og dialog med ansatte er svært avgjørende for å «høste frukter»! Men også å respektere avtaleverket, de tillitsvalgte og ikke minst den norske modellen. Schindler nå, og tidligere Reber, har for det aller meste hatt tradisjoner med et godt samarbeid med ansatte.

Dessverre ser vi nok en gang nå at all lærdom «forsviner» og diktatorenes tid forsøkes tilbakeført fra ledelsen. Dette er å ta mange steg tilbake i tid, og vil ikke være en særlig fornuftig fremtid.

Klubben aner nok en gang på kort tid at avtaleverket blir ignorert på en slik måte at det skaper mistillit til ledelsen. Alt dette blir kun demotiverende og negativt, i en tid vi burde samarbeide, ha dialog, god kommu-

Schindlerklubben er oppgitt over at bedriften ikke inkluderer de ansatte og ignorerer avtaleverk. Her er Rune Larsen under hyggeligere omstendigheter på heiscupen i Krakow (2019).

nikasjon og sammen komme frem til løsninger.

Vi har godt med arbeid og mange utfordringer. Vi har, i likhet med resten av samfunnet, store problemer å håndtere sammen. Enkeltindivider burde ikke bedrevet diktaturregime, ignorert avtaleverk og oversett de tillitsvalgte og ansatte!

Sånn er ikke arbeidslivet i 2020 verdig – og ikke minst i denne krevende COVID-19 tiden!

ORONAKLUBBEN

☰ KRISTOFFER BØE SYVERTSEN

Foreløpig er det nok arbeid, og det er forespeilet at det er nok arbeid ut året. Så vi er fortsatt ute etter fagutdannede heismontører.

Aktiviteten hos klubben er litt lav, grunnet koronakrisen som herjer,

men det er stor aktivitet med diskusjoner med HR/bedrift.

Gjennom krisen har det ikke vært store smitteverntiltak annet enn å ringe kunde før service, bruke hanker og de vanlige retningslinjene

fra FHI. Vi har fått utdelt verktøyrens uten alkohol som erstatning for antibac.

HMF BERGEN

PER-ERIK SAGSTAD HMF BERGEN

Pandemien kom særs ubeleielig for foreningen i Bergen, da vi var i godt driv for å bekjempe Scan Heis, som over lang tid har brukt ufaglært arbeidskraft til å montere heiser

Det var planlagt en storaksjon utenfor entrepenøren som har tildelt Scan Heis mest arbeid her i byen, men vi måtte dessverre avlyse som så mange andre har måtte gjøre. Vi har prøvd å tilpasse oss med digitale styremøter gjennom perioden, men vi jobber best når vi kan komme oss fysisk ut og vise hvem vi er.

Siden sist har vi fått tilbakemelding fra Bergen kommune som har gjort tilsyn på en byggeplass der vi tipset dem om ufaglært arbeidskraft. Her konkluderte kommunen med at arbeiderne ble lønnet etter byggtariffen og ikke etter heisoverenskomsten. De fikk heller ikke overtidsbetalt. Det ble også reist spørsmål om hvilke boforhold de hadde. Scan Heis har utbetalt cirka 58.000 kroner til arbeiderne uten innsigelser etter at kommunen har påpekt disse tingene, og det tolker vi som en innrømmelse på at de ikke har hatt rent mel i posen (se også sak lenger bak i bladet).

Det har også fått konsekvenser for entrepenøren som hadde hyret inn Scan Heis (Constructa i dette tilfellet), ved at de ikke får lov å levere tilbud til kommunen fremover.

Byggpatroljen har så vidt begynt å våkne litt til liv igjen nå, og gjennomfører jevnlig besøk rundt på byggeplassene.

Fra HMF Bergens årsmøte

Bergen har også blitt hardest rammet når det gjelder permitteringer. Schindler og Alimak permitterte til sammen 26 mann - alle offshore. Dette fordi Equinor og Aker BP reduserte bemanningen på plattformene ned til et minimum på ubestemt tid. Det ble heldigvis ikke langvarig - og cirka fire til fem uker senere var alle tilbake i arbeid.

Vi har merket en kraftig nedgang i heisstans her i byen, men på montasje har vi jevnt over høy aktivitet i alle bedriftene.

Årsmøtet ble gjennomført den 14. februar. Her hadde vi invitert Sparebank 1 til å holde innlegg om våre forsikringer og fordeler i LO-Favør. Etter møtet hadde vi en sosial samling i foreningslokalet og gikk videre ut på byen. Vi har hatt planer om å gjennomføre flere sosiale arrangementer fremover, blant annet

Det er stor aktivitet i Bergen for tiden!

en stor grillfest for medlemmene her i Bergen. Vi har også planer om å samle medlemmer fra Stavanger, Haugesund, Bergen og Ålesund til et kurs, men må se an koronasituasjonen frem mot høsten.

TEMA: MONTASJE

I denne utgaven av Heismontøren har vi valgt montasje som tema – montasje som er ryggraden i vårt yrke. Hvordan har utvikling vært og har vi forvaltet denne delen av bransjen bra nok? Klarer vi det de andre landene ikke har klart, og fortsette å ha heismontører til å montere heiser? Kan vi hindre DSB fra å fjerne vår fagbeskyttelse? Det skjer hvis heis ikke lenger anses som et elektrisk anlegg. Da kan heis fort bli det samme som en litt fancy vaskemaskin, og installeres av hvem som helst.

EDMUND BERGET JOHNNY LEO JOHANSEN

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

KOMPETANSE

Vi er et av veldig få land som har en egen utdanning med eget fagbrev. For å få dette fagbrevet må vi blant annet være i stand til å montere en hel heis fra start til slutt. Klarer bedriften å gi lærlingene god nok opplæring på de to og et halvt årene som de har til rådighet, så går dette stort sett veldig greit. Selvsagt med god veiledning fra vårt opplæringscenter for heis – OPPHEI. Dette gjør at vi har de tryggeste og mest driftssikre heisene i verden.

RIVENDE UTVIKLING

Innovasjonen på nyanlegg har vært stor og nye produkter dukker stadig opp. Tidspresset har ikke blitt noe mindre på anleggene rundt omkring. Fokuset på kvantitet foran kvalitet er stor i byggebransjen generelt, og for en stolt fagarbeider kan dette bli en vanskelig øvelse. Vi vet at resten av verden ser ganske annerledes ut når det gjelder montasje. Der dette som oftest blir utført

William Larsen-Lund og Kristoffer Warhuus på en montasje for Kone i 2014.

Illustrasjon: colorbox

av kontraktører som bedriftene *outsourcer* jobbene til. Vi har heldigvis stort sett klart å stå imot dette her på berget – enda. Skal vi klare det fremover så må vi kontinuerlig kunne utdanne mange nok, og vi må kunne gjøre denne delen av jobben attraktiv nok til at ungdom velger denne yrkesveien. Også må vi klare å beholde montørene på nyanlegg lengre. Vi er helt avhengig av at vi har rutinerte fagfolk på montasje, som kan bringe fagkunnskapen og ikke minst litt av fagstoltheten

videre. Hvis montørene går lei tidlig i yrkeslivet blir det trøbbel.

ER DET ATTRAKTIVT Å JOBBE PÅ EN BYGGEPLASS I DAG?

Vårt yrke må konkurrere med influensere, youtubere og frilansere om de samme folka. Hadde vi syntes det var *åltreit* å jobbe alene på en anleggsplass som den eneste norsktalende? Der det som minner om HMS er en nedstøvet perm på brakka – hvis det i hele tatt er ei brakke. Der eneste toalettet er en festivaldass som står

ute i 15 minusgrader og brukes av 30 mann. Kulturforskjellene kan være overveldende når man ser hva andre finner seg i. Den kampen må vi som er der ute ta, alle som en. Vi kan starte med å ansvarliggjøre bedriften, kontakte vernetjenesten og kreve våre rettigheter ovenfor entreprenør og byggherre. Men vi er også avhengig av hjelp fra resten av fagene i byggebransjen. Arbeidstilsynet har sviktet byggebransjen til det punkt at det har blitt startet opp «uropatrujer» rundt omkring i landet. Vi ser at dette bærer frukter, men jobben med å rydde opp er formidabel.

ER DET NOEN SOM SAVNER DEG ETTER ARBEIDSTID?

Å jobbe alene har blitt mer og mer utbredt. Arbeidssledere bør ikke være den eneste du har kontakt med. Det krever sin mann/kvinne og stå imot dette presset fra bedriften. Mange føler seg usikker og vi må huske på at presset er størst på de aller yngste av oss som stort sett jobber på montasje. De må få støtte av klubben og de mer rutinerte montørene. Vi skal ikke føle oss presset til dette. Det kan sikkert være vanskelig for de litt eldre rutinerte montørene og huske hvordan det var i starten. Det kan sikkert være perioder der man kan synes det er greit også, men over tid tærer dette på både fysisk og psykisk. Å møtes på kafeen slik de gjør på service er ikke like enkelt for de på anlegg. Vi kan bygge sterke team som jobber like- eller mer effektivt. De fleste av oss vet hvor motiverende det kan være å jobbe mange sammen på et bygg. Føle at man er en del av et felleskap. Felleskapet er det som gjør oss i stand til å takle hva fremtiden enn måtte bringe.

LIVET PÅ MONTASJE

Norsk arbeidsliv er i stadig endring, og for de som har sin arbeidshverdag på en byggeplass er det ikke noe unntak. Vi har tatt en prat med Vegard Olimstad, heismontør på nyanlegg i Kone, Stavanger, om tidspress og forventninger som heismontører daglig føler på kroppen.

☰ TOR-ERIK LUNDBERG ○ PRIVAT

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Tidspresset er kanskje den største belastningen, sier Vegard Olimstad fra Kone, Stavanger.

TIDSPRESS

I rapporten *Samarbeid og sikkerhet i bygg og anlegg* pekes det på at dårlig tid, kombinert med svakt fokus på sikkerhet, er en negativ faktor med tanke på å forbygge ulykker. Dessuten vet vi at arbeidstakere som opplever stress over lengre tid vil kunne utvikle alvorlige fysiske og psykiske helseproblemer.

«Tidspresset ser jeg kanskje på som den største belastningen», sier Vegard Olimstad som er heismontør på nyanlegg i Kone, Stavanger.

«Kontinuerlige påminnelser fra byggeledelse og konsulenter om frister, dagbøter og en overivrig arbeidsleder som helst vil ha deg over på neste anlegg før du er ferdig med nåværende prosjekt. Legger du til uforsvarlige mengder overtid i miksen, har du en oppskrift på noe som fort kan føre til mye stress», fortsetter Vegard som for tiden holder på med å rive en gammel Stahl-heis på et kjøpesenter i Stavanger.

Tjuesjuåringen har stort sett gått på montasje siden han startet i læra i 2010, kombinert med noe servicearbeid. Han forteller at montasje passer han godt, da han liker å ha et fast sted å møte i en begrensa periode, og samtidig vite på forhånd hva han skal gjøre påfølgende dag. Likevel dukker det ofte opp utfordringer som må løses på en kreativ måte – spesielt i eldre sjakter.

«På montasje får man brukt kroppen samtidig som en må bruke hodet og være nøye. Gleden av et helt stykke arbeid er givende, og det er noe spesielt med å kjøre en heis du har bygget selv», legger han til.

Endringene i arbeidsmarkedet, og verden for øvrig, har vært markante

de siste ti årene. Vi spør om Vegard ser noe til disse endringene også på norske byggeplasser: «Tja, det er nesten vanskelig å besvare uten at det blir en klisjé. Språkutfordringer og bruk av bemanningsbyråer var allerede utbredt da jeg starta, men det har vel ikke akkurat blitt mindre av det med årene».

Han legger til at spisebrakkene og de sanitære fasilitetene blir stadig dårligere, og at tidsfristene blir stadig kortere. «Alt skal gå fortere, som igjen fører til HMS-avvik og dårligere kvalitet på byggene.»

Som så mange andre heismontører har Vegard jobbet flere steder i landet, og da har han kanskje også lagt merke til om det er noen store forskjeller på byggeplassene fra sted til sted?

«Ikke egentlig», svarer han. «Det er fort gjort å danne seg et bilde av at alt er kaotisk midt i Oslogryta og plettfritt med én gang en beveger seg utenfor ring 3. Jeg har sett gode og dårlige byggeplasser de fleste steder jeg har jobba. De mest positive opplevelsene jeg har hatt er på noen byggeplasser lengst nord i landet,

men jeg har ikke jobba der nok til at jeg tørr å gå god for at alt er rosenrødt der heller.»

I mindre avdelinger, som i Stavanger, er det mer vanlig at alle bidrar litt både på service og på montasje. Vi spør om han mener at dette er en fordel, og om han tror at dette er gjennomførbart i større avdelinger som i Oslo.

«Det er helt klart en enorm fordel. Jo mer allsidige og komplette vi blir som montører, jo sterkere står vi stilt. Jeg tror vi organiserte heismontører kan oppnå alt vi vil. Skillet mellom montasje og service kan brytes ned i de større avdelingene. Spørsmålet er bare om folk trives med dagens ordning eller om det er en vilje blant montørene til å skape en endring.»

HELSE OG SIKKERHET

«Det er mange dårlige løsninger på avsperringer rundt omkring,» forteller Vegard oss, og påpeker videre at det altfor ofte blir plassert søppel og materiell rett utenfor sjaktåpningene. Noe vi antar mange heismontører kjenner seg igjen i – dessverre.

«En annen gjenganger er kabler som ligger strødd utover gulvene på byggeplassene, stort sett kombinert med dårlige lysforhold. Brakkeforholdene er et kapittel for seg selv.»

Rogalendingen gir tommelen opp for Koneklubbens vernetjeneste. Han forteller at det ikke er så lenge siden sist han benyttet seg av verneombudet i forbindelse med testing av løftekroker i sjakttoppen. Ett av tilfellene var i forbindelse med en rivejobb og ett i forbindelse med nymontasje. Begge gangene løste det seg på best mulig vis, og

endte med at krokene ble testet av et sakkyndig firma.

For å løse de mange ergonomiske utfordringene på montasje, så svarer han at to montører på anlegget kanskje er det aller viktigste tiltaket. Av hjelpemidler er Tirak (elektrotalje red.anm.), kjettingtaljer, tohjulstralla og hjulene til maskinkassa som de har på Kone unnværlige for den rutinerne montøren.

BEDRE LØNN LØSER IKKE PROBLEMENE

Han har ikke noe tro på at bedre betalt for montasje eller heving av akkordtaket nødvendigvis vil løse de problemene man har på nyanlegg i dag.

«Skolerte medlemmer og aktive verneombud er alfa omega» sier han. «Vi som monterer må vite hva vi har krav på, og verneombudene må bruke den makta som de har. Terskelen for å kontakte vernetjenesten bør være lav». Vegard tror også vi løser mye om vi i størst mulig grad bekjemper bruken av såkalt singleman (alenejobbing).

FAG OG YRKESSTOLTHET

«Vi må ta oss tid til å gjøre ting ordentlig, hjelpe de som eventuelt sliter og bygge hverandre opp. Erfaringer og kompetanse må vi dele med hverandre», svarer han da vi spør om hva han tror må til for å opprettholde en høy fagstolthet og videreføre dette til en ny generasjon heismontører.

«Vi må alle ta ansvar for at lærlingene våre får opplæring i verdensklasse, og sørge for at de unge lovende i størst mulig grad også får jobbe sammen med erfarne helter, og ikke bare setter opp standard-

Altfor ofte blir det plassert søppel og materiell rett utenfor sjaktåpningene. Her fra Amerikalinjen i 2019. Ikke lett å se at det er en duplex.

heiser sammen med en rykende fersk montør. Det er også viktig at kurscenteret har faglig innhold av høy standard som er relevant for oss, og at alle møter opp på kurs når de blir innkalt.»

At mesteparten av montasjen hos våre nordiske naboer er satt bort til entreprenører og innleide, ser han på som svært problematisk: «Det er sørgelig, men ikke overraskende. Det gjenspeiler bare arbeidslivet i byggebransjen ellers i verden. Det er ikke tilfeldig at vi omtrent er de eneste som ikke har det sånn.»

Likevel er han ikke bekymret: «Hvis vi fortsetter å ha fokus på kvalitet og fagstolthet, fortsetter å utdanne dyktige montører gjennom lærlingeordningen, har engasjerte medlemmer og aktive tillitsvalgte, sterke klubber og ei forening som står samla – da kan ingen kødde med oss!»

ENDRINGER PÅ MONTASJE

Montasjetider, teknologi og metodene har endret seg. Det samme har forholdene på byggeplassene gjort opp igjennom historien. Tidligere var det ofte store totalentreprenører man måtte forholde seg til, nå kan det være en sammensetning av mindre aktører, innleie- og konsulentvirksomhet. Vi tok en prat med de erfarne heismontørene Freddy Ingebretsen og Roar Holte Olsen om endringene i faget.

JOHNNY LEO JOHANSEG JOHNNY LEO JOHANSEN/PRIVAT

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Freddy Ingebretsen er blitt 59 år – «og 7 måneder,» presiserer han. Ingebretsen begynte i Stahl i 1977, men jobber nå for Schindler. I tillegg har han sittet i prøvenemnda de siste ti årene. I dag jobber han med service og reparasjoner – og da særlig med heisalarmer. Gjennom sitt verv i prøvenemnda har han fulgt utviklingen i faget og på montasje på tvers av bedriftene

FREDDY OM FAGPRØVEN

«Jeg begynte med en seksetasjes reléheis», forteller Freddy. «Den gangen trakk og koblet vi alle ledningene selv. På slike anlegg kunne man fysisk se på et relé om det lå inne. Ofte visste man da hva feilen kunne være og hvor man skulle begynne å lete. Slik kunne det også være på prøveanlegget når prøvenemnda la inn en feil».

«Nå er det ferdige pluggen på kablene. Det er tilfeller hvor kabler blir

lagt frem og tilbake hvis de er for lange - andre ganger er de for korte. Det går an å gjøre det strøktent, selv med det utleverte materielle fra leverandøren. Det tar ikke nødvendigvis så mye mer tid å legge ting rett enn å legge det skjevt», legger Freddy til.

«Vi jobba stort sett ikke alene»

«Sikkerhetsfeil er det stort sett greit for oss i prøvenemnden å legge inn på et prøveanlegg, men vi trenger hjelp til å legge inn feil i styringen. Det er viktig at kandidatene må frem med måleapparatet, så vi tar de også med på et eldre anlegg. Slik får lærlingen vist forståelsen av hvordan et hvordan måleapparatene fungerer. I dag har jeg inntrykk av at det monteres nesten uten å ta opp et vanlig måleapparat».

«Prøvekandidatene i dag er i snitt veldig flinke og imponerer. De beste er de som planlegger godt og tar alle testene. Noen ganger kan det være at bedriftene ikke har fulgt prøve-kandidatene godt nok opp», forteller han.

Han legger til at faget er i stadig endring. «Bare ta heisalarmer – som nesten er blitt et eget fag sammenlignet med tidligere, med kun en ringeklokke».

Freddy ser for seg at det kanskje i fremtiden vil bli slik at man får varsel når man skal ta service på heisene. «Utviklingen nå er at det er mye overvåking av heisene, hvor feil automatisk blir registrert i en database».

SIKKERHET FØR OG NÅ

Selv om Freddy nå jobber med service, så er han ofte innom byggeplasser i forbindelse med oppfølging av prøveanlegg. «Byg-

Freddy Ingebretsen har sett utviklingen gjennom sitt verv i prøvenemda. Foto: Privat.

gepllassene er mindre åpne enn før, men hos de seriøse aktørene ser vi at sikkerheten blir tatt på alvor,» sier han, men påpeker samtidig at mange av de utenlandske aktørene ikke nødvendigvis forstår alt som blir sagt på sikkerhetskursene.

«Nå monteres det jo som oftest stillasjeløst, noe jeg begynte med det den gangen *ingenting var farlig*», sier den erfarne montøren. Han forteller om den gangen han hørte rare lyder fra taljen i forbindelse med en montasje, etterfulgt av at taljen røk og heisen fanget uten at de hadde fallsikring. «Det viste seg da at lenke-

ne på kjettingen var blitt strekt. Det var ikke så vanlig med taljekontroll den gang – heller ikke på Stahl. Vi jobba stort sett ikke alene, siden det ofte var så tungt materiale».

Han ser også farene ved de nye girløse maskinene som en potensiell sikkerhetsrisiko. «Disse ruser jo fort sammenlignet med de tradisjonelle girmaskinene, noe som kan skape farlige situasjoner», sier han.

EN VETERAN PÅ MONTASJE

En annen montør som har sett utviklingen på montasje er Roar Holte Olsen (64) fra Bergen. Roar, som startet i faget i 1973, er i dag pensjonist og trives med det selv om han savner kollegaene. Han forteller at han i løpet av årene forsøkte seg litt på service, men at han trivdes aller best på montasje fordi det var mer forutsigbart med teknisk utfordring i form av nye styringer og teknologi. Gode hjelpemidler gjorde livet på montasje lettere.

«Et langt liv på montasje har jo gitt noen helseproblemer, så derfor ga jeg meg ved 62», sier Roar, som mot slutten måtte begynne med høreapparat. «Det skyldes nok at vi ikke var så nøye på bruk av hørselvern den gang».

Bergensavdelingen til Schindler er kjent for å ha jobbet mye utenbys, noe som i seg selv har vært en stressfaktor. «Reising og det å være avhengig av fly, ga stress med å rekke ting. Det er lettere å kunne sette seg i bilen og kjøre når det passer,» sier han.

ENDRINGER VED BYGGEPLASSENE

Roar som har lang fartstid forteller om store endringer på montasje fra han først begynte i faget og frem til

han gikk av med pensjon. Han forteller om stress, tidspress og press på alenejobbing. «Det ble litt press på å jobbe alene og jeg trivdes med det å være to på jobb», sier Roar, noe som mange montører sikkert kjenner seg igjen i.

«Når jeg begynte hadde vi tid til å gjøre anleggene ferdig. Nå skal anleggene nærmest være ferdig før man begynner. Det ble vanskeligere og vanskeligere å føle at man gjorde en god jobb.»

«Byggeplassene endret seg med mer kontroll og overvåking», forteller han og legger samtidig til at det etterhvert ble en utfordring med å parkere. En annen endring som Roar tar for seg er språkproblemer ute på byggeplassene. «Nå er det blitt mer fremmedspråklige og noen slet med språket på byggeplasser».

FORUTSIGBARHET PÅ MONTASJE

Mange klubber opplever at montører søker seg vekk fra montasje og over på service. Slik er det ikke i Bergen. «I Bergen har jeg inntrykk av at det alltid har vært litt annerledes», sier Roar. «Her i Bergen vil de fleste gjerne gå på montasje. De fleste som gikk over på service var ved en viss alder - rundt 35 til 45 år. Her har jeg inntrykk av at den forutsigbarheten man har når man går på montasje blir satt pris på. Det kan og være at det er en usikkerhet ved mye forskjellige anlegg og fremmedfabrikanter på service.»

«En del ungdommer sliter nok litt med å gå på rulletrapper, rele og wireheiser. Jeg mener at de må lære seg det gamle på lik måte som vi må lære oss det nye. Her har og firmaene

Roar Holte Olsen (64) gikk på montasje frem til pensjonsalder. Her på jobb i 2017. Foto: Johnny Leo Johansen.

et ansvar for å gi den opplæringen. Her har firmaene sviktet litt», forteller han men legger til at de unge er veldig flinke.

En annen faktor som Roar trekker frem er at prisene har gått ned på servicekontrakter og at det dermed

er mindre tid på service. «Konsulenter er bare et fordyrende mellomledd, mener jeg. Det virker som om folk er mer opptatt av service på bilen sin og benytte merkeverksted på den enn når de tenker heis», avslutter han.

BÅRD NAVRUD: KLUBBLEDER I KONE

Bård Navrud har lang erfaring som leder i Koneklubben. Før han ble valgt i 2018, satt han også med vervet fra 2010 til 2014. Vi tok en prat med Bård om hans tanker rundt heismontasje og utfordringer vi som bransje og forening står ovenfor.

CHRISTIAN OLSTAD

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Hva er dine umiddelbare tanker om heismontasje?

«Det er gøy å montere heis!» svarer Bård.

Å? undrer jeg.

«Ja, det er moro. Du ser et produkt, en heis, ta form i løpet av en arbeidsuke.» Han har rett, det er gøy. Og man kan se at han virkelig mener det i det lune gliset, som for øvrig forvitrer da jeg spør hvordan dette lar seg kombinere med vervet som hovedtillitsvalgt.

«Det blir dessverre nesten ikke tid til å være i sjakta i det hele tatt. Skulle gjerne hatt tid til å montere en heis, men da synes jeg det er viktig å ha med seg hodet hundre prosent på jobben. Det er litt vanskelig som klubbleder siden du aldri vet hva som plutselig kan dukke opp av klubb oppgaver.»

Hvilke utfordringer har montasje ute på byggeplasser i dag?

«Først og fremst; byggeplassene er ikke klare til å ta oss imot når vi kommer. På Kone har vi en del forutsetninger som ligger til grunn for akkorden. Disse er viktige at er oppfylt for at vi skal få til en så rasjonell montasje som mulig. Videre er det en utfordring med samarbeid mellom de forskjellige yrkesgruppene. Det er store forskjeller på kulturene til de forskjellige nasjonalitetene på byggeplassen. I tillegg blir det fort misforståelser på grunn av språkutfordringer. Og til slutt har vi utfordringer med brakkeriggene. Det kan virke som om byggherrene ikke har oversikt over hvor mange personer underleverandørene kommer med. Da kan ofte riggene bli ganske underdimensjonerte.»

Hva kan vi som klubb og forening gjøre for å bedre forholdene på montasje?

«Tillitsvalgte burde i større grad være ute blant medlemmene for å få et bedre innblikk i forholdene. Samtidig bør medlemmene bli flinkere til å

bruke tillitsmannsapparatet og ver-netjenesten når de møter på utfordringer. På den måten tenker jeg det kan bli lettere å lære av feil. Vi hadde også blitt flinkere til å bruke avtaleverket hvis vi hadde hatt mer fokus på det. For øvrig kan det kan virke som om byggeplasser litt utenfor byene fungerer mye bedre. Kanskje vi også må lære hva som blir gjort annerledes der?»

Hvilke tiltak ønsker dere i koneklubben å gjøre for de som arbeider på montasje?

«Fokus på det jeg nevner i det forrige punktet. Men jeg tror det er viktig å få opp diskusjonene ute i felten. Lettere å huske avtaler når man bruker det i praksis, istedenfor en gjennomgang i et konferanserom. Det er også viktig at vi har fokus på det som er bra, og ikke bare det som er dårlig. Det kan fort bli en negativ spiral som er vanskelig å snu.»

Det er gøy å montere heis, sier Bård Navrud, hovedtillitsvalgt i Kone.

Hva kan den enkelte montør selv gjøre for å bedre sin egen arbeidshverdag?

«Søk kunnskap. Vær nysgjerrig.

Spør når du lurere på noe. Vær stolt av arbeidet du gjør! Kunnskap er makt, og da klarer man også å møte eventuelle problemer på en konstruktiv måte. Husk at avtaleverket er laget for å sikre at vi skal holde ut lenge i et tøft arbeidsmiljø. Ikke

begynn å ordne og fikse egne avtaler med arbeidsledere. Det kommer bare til å slå tilbake på deg selv.»

Går vi i riktig retning, med tanke på stadig mer alenejobbing?

«Nei. Jeg tror det å lære av hverandre betyr mye i faget vårt, det gjør vi ikke når vi jobber alene. Jeg er personlig tilhenger av en form for fleksibel job-

bing. Tenker at det er viktig å ha et eierskap til den heisen man holder på med, men at hjelp skal være lett tilgjengelig ved tunge og repetitive arbeidsoppgaver. Det er også trygt å ha noen å diskutere problemer med når man møter på dem. To hoder kommer lettere fram til gode løsninger enn ett.»

«ENDELIG ER RAMUNAS RENVASKET!»

Da Arbeidstilsynet undersøkte saken for flere år siden, ble det konkludert med at Ramunas Gudas selv fant på at han skulle rive heis. Nå renvaskes han for disse anklagene i Riksadvokatens nye konklusjon. «En stor seier for Ramunas,» sier Rune Larsen, nestleder i Heismontørenes Fagforening. «Samtidig er dette også en kraftig – og berettiget – kritikk av den elendige jobben Arbeidstilsynet har gjort i denne saken.»

ERIK EIKEDALEN JOHNNY LEO JOHANSEN

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Det er nå syv år siden Ramuns Gudas ble livstruende skadd på en byggeplass i Kirkeveien i Bærum. Til nå har saken blitt henlagt tre ganger, og de skyldige har fått gå fri. Saken tok en positiv vending så sent som i fjor, da Ramunas fikk en etterlengtet erstatning på 2,4 millioner kroner for arbeidsulykken, og etter nok en etterforskning i fjor høst, blir det endelig tatt ut siktelse mot de skyldige.

PÅTALEUNNLATELSE

Budstikka har også fulgt saken tett, og skriver i sin sak: «Politiet har nå konkludert i det som trolig er siste etterforskningsrunde i saken, nesten syv år etter ulykken. Riksadvokaten har gitt både Ramunas sjef i selskapet Norena Services, Vyandas Piau- lokas, og hovedentreprenøren RVS påtaleunnlattelse med en måneds ankefrist.»

Dette betyr at de tiltalte har gjort noe straffbart, men at påtalemyndighetene ikke kommer til å fremme straffesak. Påtaleunnlattelse brukes gjerne som en advarsel til den siktede, og dommen blir stående i strafferegisteret.

UTILSTREKKELIG AV ARBEIDSTILSYNET

«Ramunas Gudas ble uten tilstrekkelig opplæring og uten at det var foretatt en risikovurdering satt til å rive en heis. Som følge av manglende opplæring og/eller fokus på risiko festet ikke Gudas sitt personlige verneutstyr (fallsele) på en korrekt måte idet han festet seg til heiswiren som var festet til heisstolens motvekts-lodd,» står det i påtaleunnlattelsen, ifølge Budstikka. Et sentralt spørsmål i saken har hele tiden vært hvorvidt Ramunas faktisk ble satt til å rive heisen av sine oppdragsgivere, eller om han begynte med det på

eget initiativ. Oppdragsgiverne har hele tiden hevdet at Ramunas ikke hadde fått beskjed om å gjøre dette arbeidet. Nå har politiet konkludert med det motsatte. Rune Larsen i Heismontørenes Fagforening har kjempet for Ramunas' rettigheter i sju år, og er glad for at Ramunas nå endelig er renvasket. «Nå er det altså kommet fram at det i forkant av ulykken, før Ramunas ble satt til å rive heis, ikke var noen sikker jobbanalyse (SJA), ingen HMS og ingen tilstrekkelig opplæring,» sier Larsen, og påpeker videre: «Arbeidstilsynet konkluderte med at alt innen HMS var i skjønneste orden, men de snakket kun med Ramunas sine overordnede, og konkluderte ut fra det at Ramunas begynte å rive heis inne i en heissjakt helt av seg selv. Denne dommen må derfor også ses på som et kraftig og velfortjent slag i trynet til Arbeidstilsynet!»

Ramunas Gudas sammen med Rune Larsen.

«Det ligger mellom linjene her at man kan risikere livet til utenlandske arbeidere for å øke fortjenesten.»

Til Budstikka legger ikke Larsen skjul på at det samtidig er en stor skuffelse at ingen blir idømt straff: «Det ligger mellom linjene her at man kan risikere livet til utenlandske arbeidere for å øke fortjenesten. Risiko for straff finnes ikke. Dette er ikke bare svært skuffende, men også enormt provoserende, også sett i sammenheng med samfunnsproblemet arbeidslivskriminalitet.»

JOBBSKIFTE

Ramunas Gudas selv har det etter forholdene bra, til tross for at helse

ikke har bedret seg. «Det er blitt vanskelig for meg å jobbe fysisk grunnet mine alvorlige helseplager. Derfor ble jeg nødt til å skifte jobb,» forteller han til Budstikka. Ramunas jobber nå i et reklamebyrå som er sertifisert til å ansette uføretrygdede hvor arbeidsdagen tilpasses deres behov. Videre påpeker Ramunas hvor urettferdig det er at ingen må stå til ansvar for lovbrudd som utsetter andre for livsfare. «Det er skrekkelig for dem som blir utsatt for noe slikt, noe jeg smertelig får merke for resten av livet mitt. Det er i det minste godt at Riksadvokaten mener sterkt at arbeidsgiver ikke fulgte HMS-regler, men det hjelper ikke for mine skader og dårligere helse,» fastslår han

ovenfor Budstikka nå, syv år etter ulykken. Samtidig er Ramunas svært glad for all hjelpen han har fått av sine norske venner. «Uten dem hadde jeg aldri kommet noen vei,» konkluderer han ovenfor avisa.

Budstikka har vært i kontakt med RVS, men styreleder Preben Holter Ellingsen har ingen kommentarer til avisa. Vyandas Piaulokas har ikke avisa klart å få tak i.

Denne artikkelen er delvis basert på Budstikkas artikkel om samme sak, og sitater derfra er gjengitt med tillatelse.

KAN DU MISTE AFP?

Nærmer du deg pensjonsalder? Redaktøren vil at du skal få info i Heismontøren. Men først en advarsel: Pensjonssystemet har så mange valgmuligheter at en vanlig smart person blir helt svimmel. De som nærmer seg pensjonsalderen blir frustrerte, og denne artikkelen kan nok ikke kurere det. Men kanskje er du som leser dette ung og sprek, og lurere på om pensjonen en gang i framtida vil bli noe å leve av? Jeg prøver å skrive så du også vil ha noe utbytte av dette.

BJØRN TORE EGEBERG PIXABAY

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Pensjonssystemet er så komplisert, så det er ikke rart at det er mye man lurere på.
Foto: Frantisek krejci (Pixabay).

Jeg har fått en del spørsmål om AFP fra HMF-medlemmer de siste årene. Pensjonssystemet er så komplisert, at det er ikke rart at det er mye man lurere på. Jeg begynner der. Dette er hovedreglene, så jeg skriver ikke om alle tenkelige unntak:

1. Alle heismontører har valgfri pensjonsalder fra 62 år.
2. Pensjonsalder betyr rett til å få utbetalt pensjon. Du kan jobbe hel eller redusert stilling mens du tar ut pensjon.
3. Hvis du tar ut pensjon fra 62 år, så velger du sjøl om du skal ta ut AFP eller ikke. Du kan f.eks. ta ut 40 % av pensjonen, med eller uten AFP i tillegg.
4. Så AFP er ikke hele pensjonen din fra 62 til 67 år. AFP er en livsvarig tilleggspensjon.
5. Hvis du venter med å ta ut AFP, så får du høyere årlig AFP
6. Hvis du venter med å ta ut alderspensjon, så får du høyere årlig alderspensjon
7. Ingen kan fortelle deg «hva som lønner seg». Du må ta dine egne valg.

PENSJONSFELLENE

Overskriften var «Kan du miste AFP?». Svaret er ja. Det er først og fremst tre pensjonsfeller, som fører til at du mister AFP.

- Du slutter i jobben når du blir 65, og planlegger å ta ut AFP når du blir 67. Da får du null. For å få AFP må du søke mens du fortsatt er ansatt. Så seinest når du varsler bedriften om når du skal slutte, må du søke AFP.
- Du jobber i bedrift uten tariffavtale. Da blir det null i AFP. En av betingelsene for AFP er at du har jobbet i bedrift med tariffavtale minst 7 av de 9 siste årene før du fyller 62 år.
- Du får innvilget uføretrygd rett før du fyller 62, og fortsetter på uføretrygd etter 62. Her er det to muligheter. Be om utregning før du velger:
 - Du sier fra deg uføretrygden når de fyller 62 og får AFP og alderspensjon i stedet.
 - Du fortsetter på uføretrygd, og får aldri AFP

AFP, LANGVARIGE SYKEFRAVÆR OG PERMISJONER

Innenfor dette området er det kompliserte, urettferdige og ulogiske regler. Det blir nok flere endringer av reglene framover, og det blir sikkert ikke mindre komplisert. Jeg skal prøve å forklare hovedreglene, men går ikke inn på unntakene.

- Fra 62 år får man enten AFP, uføretrygd, eller ingen av delene. Det er altså sann at man ikke kan få AFP hvis man mottar uføretrygd etter 62 år.
- Hvis man ikke har helse til å stå i full jobb til 62 år, så kan man redde retten til AFP hvis man fortsetter i jobb i minst 20 prosent. Man kan supplere deltidslønnen med arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd. Hvis man da sier fra seg uføretrygden ved fylte 62 år, vil man få AFP.
- Hva lønner seg hvis man har fått innvilget uføretrygd? Uføretrygd eller AFP? Det må nok regnes ut for hver enkelt person.
- De siste tre årene før uttak av AFP må man ha vært sammenhengende ansatt og reell arbeidstaker. Arbeidsforholdet må være på minst 20 prosent. Altså må klubbene gjøre en jobb for at langtidssyke 61-åringer som har helse der det lønner seg med litt arbeid, skal få tilrettelagt jobbtilbud på minst 20 prosent, og for all del unngå at arbeidsforholdet avsluttes.
- Ved lange fravær de siste tre årene før uttak mister man AFP. For de fleste betyr dette at man må følge med på fraværene etter 59-års dagen. Grensene er:
 - Permisjoner på til sammen mer enn 26 uker
 - Sykefravær på til sammen

mer enn 52 uker. OBS – regelen om at delvis sykemelding kan regnes som at man er på jobb.

- For arbeidere født etter 1.3.1955 er grensen for sykefravær 78 uker. Arbeidsavklaringspenger regnes som sykefravær.

Hva kan man gi av råd i forhold til helse og AFP? Jeg tenker at det viktigere å ta vare på helsa enn å tenke økonomi. Hvis man blir friskere av å jobbe litt enn å være fullt sykemeldt så jobb litt. Men hvis helsa forverrer seg av å gå på jobb, så må man lytte til kroppen, og prøve å bli frisk. Pensjonsalderen kan by på mange gode år, så ta vare på helsa.

SLITERTILLEGG

Ordningen med slitertillegg er ny. Den er et plaster på såret etter pensjonsranet i 2009. Den gir et tillegg i pensjonen for de som slutter i arbeid seinest ved fylte 64 år. Mest til de som slutter ved 62 år.

Betingelsen for å få slitertillegg er gjennomsnittsinntekt de tre siste år før man søker er under 7,1 G, altså ca 700 000,-. Det er ikke anledning for de som mottar pensjon og slitertillegg å jobbe ved siden av, hvis inntekten blir over 15 000,- i året.

PENSJONSANET

Pensjonsreformen som gjelder fra 2011 var et ran fra mange arbeidere, først og fremst de som slutter ved 62 år, eller som slutter tidligere på grunn av uførhet. Det var flere politiske streiker mot forslagene, men kampen for en god pensjon for arbeidsfolk nådde ikke fram. Det er mange som rammes hardere enn

heis, men vi vil i stor grad merke at mange pensjonerte kamerater ikke blir med på turer, fotballkamper, på byen lenger. Det kan hende at det er fordi de ikke har råd.

Så den farligste pensjonsfella er at kampen for en rettferdig pensjon føres uten kraft og uten tro på resultater for tida. Og er du ung og tror det ikke kan komme nye kutt i Folketrygden – ikke vær sikker på det.

ARBEIDSULYKKE I OKLAHOMA

I april omkom en 26-årgammel amerikansk heismontørlærling i forbindelse med en arbeidsulykke i Oklahoma, skriver den amerikanske fagforeningen IUEC. Montøren som han jobbet sammen med var en tur ute i bilen, og da han returnerte fant han kollegaen livløs i sjakten. Det er ingen ytterligere informasjon rundt hendelsesforløpet da det pågår en etterforskning. Den omkomne jobbet for Thysen.

HEISMONTØR OMKOM ETTER KLEMSKADE

En heismontør, ble i slutten av mai, fastklemt i forbindelse med en reparasjon av en heis, skriver svenske Expressen. Det foreligger foreløpig ingen opplysninger rundt hendelsesforløpet, da politiet ennå ikke er ferdig med sine tekniske undersøkelser. Etter en uke ved Sahlgren Universitetssjukehus omkom desverre mannen av skadene han pådro seg.

ER DET DETTE SKATTEPENGA MINE GÅR TIL?

Koronapandemien kom brått og uventet. Plutselig var Norge et helt annet land, og plutselig hadde vi like mange arbeidsledige som under depresjonen på 30-tallet. Antall døde av koronaviruset har heldigvis holdt seg lavt i Norge, men regjeringens manglende beredskapsplan mot en eventuell pandemi, og deres prioriteringer av økonomiske krisepakker er svært kritikkverdig. Erna Solberg og gjengen mener åpenbart det er viktigere å redde Louis Vuitton-butikker, enn å gi permitterte arbeidere feriepenger. Likevel fosser Høyre frem på meningsmålingene. Hvorfor det?

ERIK EIKEDALEN KJETIL REE (WIKIMEDIA)

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

De første tabloidsakene om koronaviruset begynte å tikke inn i januar i år. Dagbladet var tidlig ute med å døpe det DØDSVIRUSET, men de fleste av oss beit ikke umiddelbart på. Dette var noe de hadde å stri med «der borte», tenkte folk, og lot hverdagen passere på sedvanlig vis. Litt over en måned senere kommer en gjeng skiglade norske turister hjem fra alpine, og plutselig er helvete løs også her. 11. mars innfører regjeringen nasjonalt forbud mot alle arrangementer med over 500 deltakere, og dagen etter erklærer WHO virusutbruddet for en pandemi.

Regjeringen gir bønn gass og varsler de mest inngripende tiltakene i fredstid, inkludert å stenge alle skoler, barnehager, universiteter og høyskoler. Norge stenger.

Kultur- og sportsarrangementer avlyses, fly settes på bakken og bedrifter varsler permitteringer av ansatte. Men har regjeringen en nasjonal handlingsplan for smittevern å lene seg på? Nei! Den stemte de ned i 2019, da den var oppe som forslag i Stortinget. Dermed setter regjeringen i gang med å lage en plan i hui og hast. Et samlet Storting blir enige om en garantiordning på seks milliarder for luftfarten, 900 millioner til kultur, idrett og frivillighet, og en bankpakke på 100 milliarder kroner i lånegarantier og obligasjoner til kriseramma bedrifter. Flere krisepakker kommer senere. Pengene sitter løst. Samtidig kollapser krona, og du får ikke lov til å dra på hytta. 21. mars vedtar Stortinget en krisefullmaktslov, som gir regjeringen utvida fullmakter i én måned.

Antall smittede i Norge stiger, selv om svært få faktisk blir testet. Stadig flere blir samtidig arbeidsledige. I slutten av mars er så mye som 10,4 prosent av arbeidsstokken uten arbeid. Det er det samme som 291.000 personer! Helsevesenet får kjørt seg, og vi går ut på balkongene våre hver ettermiddag og klapper for alle de flinke helsearbeiderne. Det går opp for stadig flere av oss hvem det egentlig er som har de viktige yrkene i samfunnet vårt, og det er ikke finansfolka, juristene og eiendomsbaronene som topper den lista! Sykepleiere, sjåførere, pedagoger, renholdere og butikkmedarbeidere har alle en ting til felles – de er lavtlønnede. Og mens gjengen som dro på afterski i Alpene sitter trygt på hjemmekontorene sine og ser barna sine mer enn noensinne, sliter de lavtlønnede ræva av seg

Erna Solberg og gjengen mener åpenbart det er viktigere å redde Louis Vuitton-butikker, enn å gi permitterte arbeidere feriepenger.

Et spørsmål som ofte er forbeholdt høyresiden melder seg: Er det dette skattepenga mine går til?

(og utsetter seg selv og sine nærmeste for smitte) for at samfunnet skal komme seg på bena igjen. Det er ironisk, men ikke på den morsomme måten.

Og mens smittetallene fortsatt stiger, begynner panikken å bre om seg. I alle fall blant noen få som hamstrer dopapir på butikken. Resten av oss blir opprørte over de egoistiske hamstre-jævlene, samtidig som det går opp for oss at det jo er sånn samfunnet er bygget opp – en liten prosentandel av oss hamstrer alltid mesteparten av godene.

På Stortinget forsøker deler av venstresiden å vedta en grense for utbetaling av utbytte for selskaper som mottar statlig krisehjelp, men høyresiden vil ikke høre noe av det. Rødt, SV og MDG forsøker også å få gjennom at selskaper som har morselskap i lavskatteland ikke skal få være med på kompensasjonsordningen. Heller ikke dette vil høyresiden være med på. «Vi må stole på at bedriftene ikke utnytter systemet,» sier statsministeren vår. Kort tid senere leser vi at en franskeid Louis Vuitton-butikk i Oslo får 218.000 kroner i nødhjelp fra staten. I 2018 hadde butikken et over-

skudd på 39 millioner kroner som ble overført til de franske eierne. En av eierne heter Bernard Arnault. Han er verdens tredje rikeste mann. Kanskje regjeringen kunne spurt Arnault om å bruke sine egne milliarder på å redde sin egen butikk? Flere restauranter som var stengt for oppussing søker om og får støtte, og vi gir Danmarks rikeste mann 5,5 millioner kroner.

Samtidig som vi gir flere hundre tusen til franske milliardærer, går norske frisører uten inntekt i 16 dager, og får ikke engang søkt om støtte før de har holdt stengt i nærmere to måneder.

Et spørsmål som ofte er forbeholdt høyresiden melder seg: Er det dette skattepenga mine går til?

Det å stå på høyresiden i politikken handler om å støtte en ideologi som tror på evig vekst, og at markedet skal regulere seg selv. Men er det noe vi har lært under denne pandemien, er det at ikke engang høyresiden selv tror på selvregulering. Som Mímir Kristjánsson spør på sin Facebook-side: «Hvor er det egentlig blitt av alle liberalistene om dagen? Hvor er det blitt av dem som mente staten er for stor, eller at markedet er overlegen som problemløser? Hvor er det blitt av geniene som mente det var lurt å kutte 141 årsverk i Folkehelseinstituttet, fordi staten trengte en Avbyråkratiserings- og Ostehøvelreform? Er de i karantene? Eller er de opptatt med å tigge skattebetalerne om å bistå akkurat deres arbeidsplass med en statlig krisepakke?» Det er gode spørsmål.

Spørsmålene burde vært stilt av en journalist. Men hvor har det blitt av vaktbikkja under pandemien? Har alle journalistene i NRK forduftet, og blitt erstattet med regjeringens egne kommunikasjonsfolk? NRKs dekning av regjeringens korona-håndtering minner nemlig mer om et godt stykke kommunikasjonsarbeid enn kritisk journalistikk.

Eksempel 1: Da NRK Dagsrevyen blir med Erna for å ta imot forsinket smittevernsutstyr som ankommer Norge. I samme sak ble det forsikret om at dette utstyret skulle direkte ut til kommunene. Bra jobba, Erna! De færreste fikk nok med seg at dette var det reneste vås. Ingenting går direkte ut til kommunene her i landet. Først skal det innom de private leverandørene som leverer helseutstyr til sykehusene. Som Bent Høie hvisket lavt noen dager senere: Kommunene

må bruke «de sedvanlige markedskanalene» for å bestille det smittevernsutstyret de måtte trenge.

Eksempel 2: Da NRK lager gladsak av at «bare» 323 av 19.000 bedrifter har brutt reglene for kontantstøtte så langt. «Det er ikke stort,» konkluderer kanalens ekspert. Det samme hadde vel neppe vært konklusjonen om det gjaldt *privatpersoners* misbruk av trygdesystemet?

Medienes heltedyrking av Erna og regjeringen, bidrar til at folk går fem på. Høyre fosser nemlig frem på meningsmålingene, og gjør sine beste målinger på flere år! Men vi skal ikke lenger tilbake enn til februar for å se det helt motsatte. Da nådde Høyre et bunnivå med den laveste målingen siden 2009. Og det var kanskje ikke så rart; NAV-skandalen, Frps regjerings-exit og statsråder med doble lønninger preget nyhetsbildet. Så ble det tyst. Takk, korona! Men, som Arne Strand i Dagsavisen skriver: «Det blåser ingen borgerlig vind, kun en Høyre-vind over landet.» Og den vinden skal vi klare å *snu før valget neste år!*

KLEMT IHJEL

En mann i 30-årene ble klemt ihjel av en heis i Athen, skriver ekathimerini.com. Det antas at mannen befant seg i heissjakten i forbindelse med reparasjonsarbeid. Han ble hentet ut av brannmannskaper og brakt til sykehus, men livet stod ikke til å redde.

FØLG HMF PÅ SOSIALE MEDIER

@HMFagforeninga

hmf1930

heismontorene

@HMFagforeninga

ÅRSMØTE I HEISMONTØRENE FAGFORENING

Foreningen skulle i utgangspunkt ha avholdt årsmøte den 31. mars, men på grunn av nasjonale restriksjoner i forbindelse med koronaviruset ble det nødvendig å utsette årsmøtet. Styret i HMF hadde derfor vedtatt å avholde årsmøte via nett.

☰ TOR-ERIK LUNDBERG

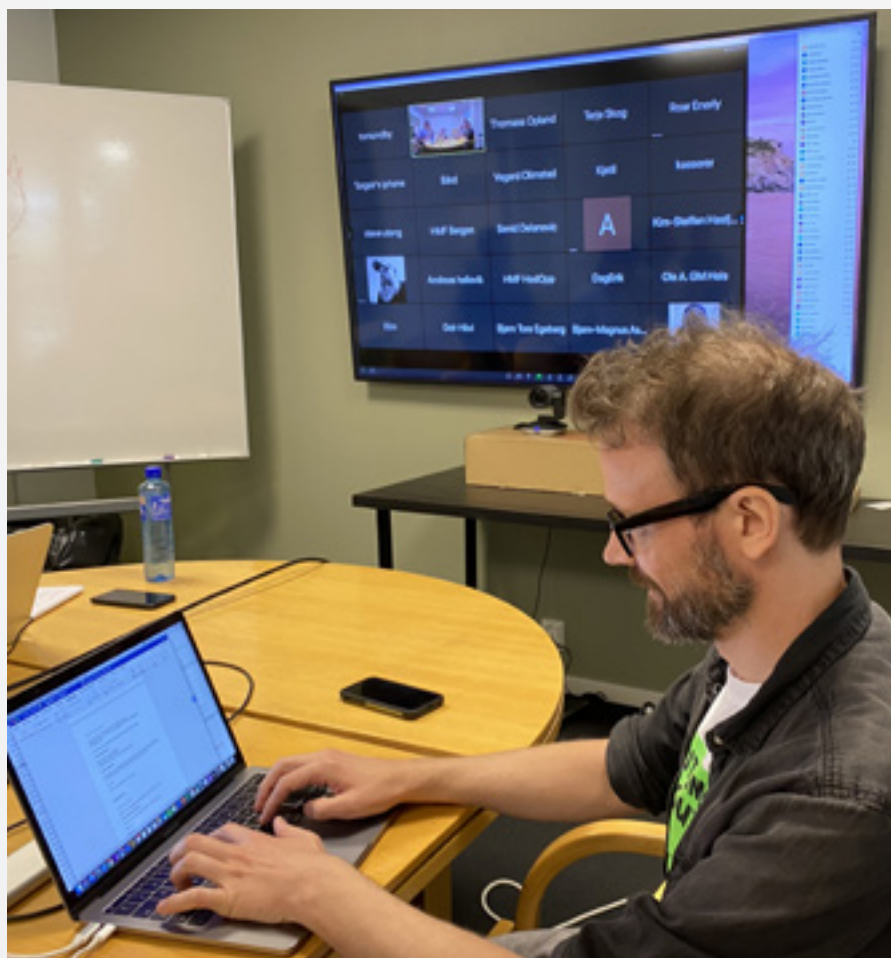

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

På årsmøte som ble avholdt via Zoom stod konstituering, beretning, regnskap og budsjett, innkomne forslag, bevilgninger, jubilanter og valg på dagsorden. Tilsammen var det 68 enheter pålogget, og mange var samlet ved samme skjerm, da møtet ble konstituert tirsdag den 2. juni kl 15:00.

Årsmøtet hadde ingen innvendinger til styrets beretning som ble presentert av nestleder i HMF, Rune Larsen, da lederen vår Markus Hansen er i foreldrepermisjon. Beretningen ligger tilgjengelig på foreningens nettside. Deretter var det duket for årsregnskapet som ble fremlagt av kasserer Thomas Johansen. Regnskapet, som på forhånd var godkjent av revisor og med foreningsstyrets anbefaling, ble også godkjent av de påloggede medlemmene. Det samme ble styrets innstilling om å overføre fjorårets overskudd til Solidaritetsfondet og med noen midler til drift.

Det ble vedtatt å øke bevilgningen til Fair Play Bygg Oslo til kroner 50 000,

Organisasjonssekretær Erik Eikedalen var referent på foreningens årsmøte som i år ble avholdt via nettet grunnet koronapandemien.

slik at de kan fortsette sitt gode arbeid i kampen mot arbeidslivskriminalitet. Den nyoppstartede Byggpatruljen i Nordland, med samme formål som Fair Play Bygg, fikk bevilget kroner 10 000 til sitt arbeid.

Valgkomiteen sin innstilling til til-litsverv i foreningen ble lagt frem og godkjent av årsmøtet. Deriblant Markus Hansen som hadde takket ja til gjenvalg som leder, og han kan dermed fortsette sitt gode arbeid for foreningen og medlemmene. Vi takker tillitsvalgte som ikke var på gjenvalg for sin innsats i foregående valgperiode. Øvrige verv og styre-medlemmer finner du på bakerste side.

Uten de aktive medlemmene blir det heller ingen foreningsstyrke. Årsmøtet takket jublantene Svein Nilsen, Asbjørn Qvigstad, Rune Larsen, Kjell Johnny Fagerheim, Egil Tollefsen, Alf Ingebrigtsen, Stig Donald Svensson, Jan Magne Sæther og Eddie

Sætre for 40 års medlemskap i EL og IT Forbundet. Medlemmene Stein Wiker, Thorstein Tysse, Roy Ove Syrdal, Frank Andersen, Trond Grønning, Richard Audal, Arild Søderlund, Petter Røttingen, Frode Eirik Stokke, Vidar Taklo, Simon Øyan, Terje Nordeng, Andreas Gard Heggelund og Steve John Hollow ble hedret for 25 års medlemskap. De alle kan vente seg en oppmerksomhet fra foreningen.

Videre ble det informert om de nye endringene i vedtektene for permitteringsstøtte som ble innført i forbindelse med koronapandemien. Ettersom bransjen heldigvis ikke er så hardt rammet av koronapandemien som først fryktet, vil det innførte ekstratrekket frysas inn til videre. Kravet om «sparing av timer» ved overtidarbeid senkes fra 75 til 37,5 timer. Det er opp til den enkelte klubb om de vil praktisere dette strengere. Foreningsstyret vil følge den usikre utviklingen av pandemi-

en nøye fremover, og vil ved behov fremme forslag til endringer etter-som situasjonen endres.

Larsen kunne opplyse om at HBU, i samarbeid med bransjen, fortløpende vil legge til rette for at del 1 av FSE-kurset vil kunne bli avholdt via nettet (f.eks. Teams) inntil dette lar seg gjennomføre fysisk. Når det gjelder førstehjelpsdelen, så vil det bli satt opp oppsamlingskurs for dette på et senere tidspunkt.

Det ble til slutt informert om at det planlegges avdelingsvis feiring av foreningens 90 årsjubileum når situasjonen tillater det. Her vil det komme fortløpende informasjon i fra foreningsstyret.

Med dette takket Rune Larsen for deltagelsen og avsluttet årsmøtet, og la samtidig til at han håpet på normale omstendigheter ved neste årsmøte.

HEISULYKKE I BOSTON

En lærling på fjerde året ble klemt i hjel mellom grubestigen og heisen mens de utførte arbeid på en heis i Boston Massachusetts i september i fjor. Den forulykkedes kollega hjalp redningsmannskapene med å evakuere den omkomne etter ulykken.

HYUNDAI MED VERDENS RASKESTE HEIS

Sørkoreanske Hyundai Elevator uttaler at de har utviklet verdens raskeste heis, skriver pulsenews.co.kr. Heisen som har belter av karbonfiber kan få en hastighet på opp til 76 km/t (21 m/s). Stolens design bidrar til å redusere luftmotstanden. De planlegger å installere den nye heisen i testtårnet som skal stå ferdig i 2022, og som forventes å bli verdens høyeste.

ØKERN PORTAL

Montørene i Schindler er i full gang med å montere heiser på Økern Portal i Oslo. Her skal det tilsammen monteres 22 heiser. For tiden monteres ni av heisen, godt hjulpet av Stavanger avdelingen. Tiden er knapp da 16 av heisene skal stå ferdig allerede til høsten, får redaksjonen høre fra en montør.

ÅRETS HEISCUP I MALAGA AVLYSES

Styret i Heismontørens Fagforening har dessverre måtte vedta at årets heiscup i Malaga må avlyses grunnet Koronapandemien.

☰ TOR-ERIK LUNDBERG

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Grunnet usikkerheten rundt utviklingen av koronapandemien er det vanskelig å planlegge og bestille baner, hotell og festlokaler til banketten. Derfor er årets store sportslige og sosiale begivenhet avlyst.

Per nå er det kun tillat med arrangement på offentlig sted for inntil 50 personer, altså langt færre enn hva som er deltagelse på en heiscup. Dessuten frarådes alle til å ikke foreta utenlandsreiser som ikke er strengt nødvendig.

Reiseforsikringen du har via LO favør dekker alle avbestillinger, uansett grunn, og til hvilket som helst land, så lenge du bestilte reisen før 12. mars 2020. Se også Forbrukerrådets informasjonsside.

Fra heiscupen i Krakow 2019

VIRTUELL 1. MAI

Årets 1. mai feiring ble i år avholdt via internett på grunn av koronapandemien.

☰ TOR-ERIK LUNDBERG

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Den tradisjonsrike 1. maifrokosten til foreninga ble derfor erstattet med tale for dagen ved leder av Heismontørens Fagforening, Markus Hansen, med påfølgende trylleshows ved Davido. I forbindelse med dagen samlet HMF inn 3110 kroner til Leger Uten Grenser via foreningas offisielle Facebook side.

I sin tale sa Markus at vi mest sannsynlig ville samlet oss bak parolen «Norge ut av EØS» dersom det i år hadde blitt tog i Oslos gater, fordi vi ser hvordan EØS påvirker norsk

arbeidsliv negativt. Lederen kom heller ikke utenom å snakke om den pågående koronapandemien. I sin tale nevnte de yrkene som desverre sliter i disse dager. Selv om det ikke er noen selvfølge, så har vi i vår bransje heldigvis klart å holde de aller fleste i arbeid. Dette med unntak av blant annet noen montører på offshore, som nå heldigvis er på vei tilbake på jobb. Det er stor usikkerhet om hvor lenge pandemien vil pågå, og oppfordret med dette alle til å ta smittehensyn. HMF har avtale om rullerende permit-

teringer for å dele på belastningen ved å være permittert dersom dette skulle bli aktuelt, fortsatte Hansen. Foreninga har også økonomiske støtteordninger for permitterte. Han avsluttet med å si at aktiviteten i foreninga ikke stod stille i koronatider, og at vi nå blant annet forberedte oss til det utsatte tariffoppgjøret til høsten. Hør hele talen på www.heis.no.

I det virtuelle toget senere på dagen kan LO melde om 16 000 deltagere, hvor også HMF sin fane var å finne.

NY DATO FOR TARIFFOPPGJØRET

Grunnet koronapandemien ble vårens tariffoppgjør utsatt. Det er nå annonsert en ny dato for når tariffoppgjøret kan starte opp, forutsatt at det kan gjennomføres fysiske møter for å gjennomføre forhandlingene.

☰ TOR-ERIK LUNDBERG

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Forhandlingsutvalget 2020. F.v.: Stian Pedersen (Otis), Rune Larsen (Schindler), Bård Navrud (Kone), Kim Andre Arnesen (EL og IT), Trond Polden (Kone), Kim Thomassen (Thyssen), Kristoffer Syvertsen (Orona). Foran: Alexander Jordnes (Schindler) og David Coron-Andersen (Kone).

Med utgangspunkt i at frontfagene (Norsk Industri/NHO og Fellesforbundet) blir ferdig med sine tarifforhandlinger den 21. august vil ny dato for forhandlinger på Heisoverens-

komsten bli i uke 39. Dato for overlevering av krav til tariffoppgjøret er satt til mandag 31. august klokken 10.00.

Lokale forhandlinger i klubbene vil tidligst starte opp etter at tariffoppgjøret er ferdig.

SCAN HEIS I BERGEN TATT FOR GROV SOSIAL DUMPING

I en rapport, utarbeidet av Bergen kommune, kommer det frem at Scan Heis ikke har gitt overtidsbetaling og rett timelønn til sine ansatte. Nå må de tilbakebetale over 50.000 kroner. «Dette er selve definisjonen på sosial dumping!» sier Trond Polden, leder i bergensavdelingen av Heismontørenes Fagforening.

ERIK EIKEDALEN SAGSTAD/SKJERMDUMP BA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Bergen kommune så nærmere på saken etter at Heismontørenes Fagforening varslet dem om kritikkverdige forhold på byggeplassen ved Sandsli bo- og aktivitetssenter tidligere i år. Det er Bergen kommune som er byggherre på prosjektet, og Constructa står som hovedentreprenør. Scan Heis er engasjert av Constructa for heismontasjen på prosjektet, og Scan Heis har videre engasjert Professional Lift Trade Works Ltd (PLTW).

Kommunens rapport er klinkende klar; Scan Heis og deres underleverandør PLTW har opptrådt mer enn kritikkverdig! «Det er på høy tid at måten Scan Heis driver selskapet sitt på får konsekvenser,» sier Markus Hansen, leder i HMF. «Vi har hatt flere varslingssaker om Scan Heis tidligere, men de har alltid klart å sno seg unna.»

Rapporten avslørte at de to utenlandske arbeiderne som jobbet for PLTW ble grovt underbetalt og ikke fikk kompensert overtidsarbeid. «Bergen kommune og Constructa har inngått en kontrakt som stiller tydelige krav om at alle ansatte hos leverandører og underleverandører skal ha lønn- og arbeidsvilkår i henhold til allmenngjorte eller landsomfattende tariffavtaler, der det finnes. Og i heisbransjen finnes nettopp det!» forklarer Trond Polden, og fortsetter: «Begge arbeidstakerne i dette tilfellet har mer enn to års ansiennitet, og deres minimumlønn skulle derfor ha ligget på 297,94 kroner i timen. I stedet har de fått 210 kroner i timen.» Det er også blitt jobbet overtid på lørdager, noe som ifølge heisbransjens tariffavtale gir rett på 100% overtidsbetaling. «De har til sammen arbeidet 17 timer

på lørdager, noe som utgjør 5064,98 kroner, som de heller ikke har fått utbetalt,» sier Polden. «Dette beviser jo at Scan Heis driver med sosial dumping. Det vi ser i rapporten fra Bergen kommune er selve definisjonen på sosial dumping!»

Scan Heis har i et brev via sin advokat tidligere stilt spørsmålstegn ved hvorvidt heisbransjens tariffavtale er landsomfattende eller ikke, og mener derfor de ikke har brutt noen avtaler. Likevel har Scan Heis og PLTW valgt å tilbakebetale lønn og overtid slik Bergen kommune ber dem om. «At de velger å tilbakebetale er en direkte innrømmelse av at de i dette tilfellet har drevet med sosial dumping,» påpeker Hansen, men det er ikke Atle Helland, daglig leder i Scan Heis enig i. Til Bergensavisen (BA) sier han at heisoverens-

HMF stilte opp med fane utenfor byggeplassen i Bergen i fjor. Foto: Per Erik Sagstad

komsten ikke er allmenngjort, og derfor ikke gjelder på det arbeidet Scan Heis utførte. Helland sier også at Scan Heis likevel valgte å betale, og utdyper: «Det er ikke erkjennelse av hva som er rett eller galt, men en pragmatisk handling fra oss. Vi ville ha saken ut av verden.» I brevet sendt via advokaten bagatelliserer Scan Heis saken ytterligere ved å kommentere at beløpene det var snakk om er så lave, at det har liten betydning. «At Scan Heis forsøker å feie saken under teppet, og late som ingenting, tyder på at det vi har sett i denne saken nok er vanlig praksis i både Scan Heis og PLTW,» mener

Hansen. Det er også åpenbart for Hansen at Helland er noe begrepsforvirra. «Til BA sier han at heisoverenskomsten ikke er allmenngjort, og det er riktig. I brevet fra advokaten vil de diskutere om den er landsomfattende eller ikke.» Heisoverenskomsten er en landsomfattende tariffavtale, og i kontrakten mellom Bergen kommune og Constructa stilles det krav om at alle som jobber på prosjektet skal ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransjen. «Det var nok tilfeldig at de ble tatt denne gangen, men skal vi bli kvitt denne typen kjeltringvirkosomhet, må det en større granskning

av Scan Heis til. En granskning som også tar for seg det private markedet.»

Scan Heis har også hatt ansvaret for arbeidstakernes boforhold, og har ordnet dette ved å tilby dem et hus daglig leder i Scan Heis eier ved Brann stadion. Ifølge avtalen mellom Scan Heis og PLTW skal arbeidstakerne kunne bo på dobbeltrom, men med enkeltsenger til hver av dem. «Dette er ikke i henhold til tariffavtalen vår,» sier Rune Larsen, nestleder i HMF. «I den står det at innkvartering skal skje i enerom. Og selv om de muligens har bodd på hvert sitt rom, skal ikke Scan Heis

på prinsipielt grunnlag ha anledning til å lage avtaler som er dårligere enn en landsomfattende tariffavtale. Det kan nesten virke som Scan Heis går aktivt inn for å være sosial dumpings ansikt utad.» Helland er enig i at sosial dumping handler om at utenlandske arbeidere får dårlige arbeidsvilkår enn norske arbeidere, men presiserer ovenfor BA at Scan Heis har holdt det gående i 30 år, og således må oppfattes som et seriøst selskap, som ikke driver med sosial dumping. «En useriøs aktør overlever ikke denne i denne bransjen,» sier han til BA. Det er det nok mange som er uenig med ham i, og det finnes flere eksempler på «seriøse» selskap som driver med sosial dumping. Helland er videre bekymret for omdømmet til Scan Heis etter denne saken, og mener HMF fremsetter urettmessige og udokumenterte påstander om dem. «Et varsel er av natur udokumentert i første omgang,» forklarer Hansen, «men her har jo Bergen kommune laget en rapport, og i så måte faktisk dokumentert påstandene våre.» Helland kommer videre selv med urettmessige og udokumenterte påstander mot HMF, da han til BA spekulerer i hvorfor HMF har varslet om Scan Heis: «at våre ansatte har valgt å stå utenfor fagforeningen kan være én forklaring.» Hansen ler av påstanden: «Alle som har fulgt arbeidet til HMF vet at vi har forsøkt å avdekke og få bukt med sosial dumping i alle bransjer i alle år.»

HMF har avdekket regelbrudd hos Scan Heis flere ganger tidligere, men har blant annet blitt nektet adgang på byggeplass. «Det hører til sjeldenhetene at man blir nektet adgang på den måten, og det er ofte en antyd-

Skjermdump BA

ning om at noe ikke stemmer,» sa Trond Polden til BA i fjor, etter at han ble nektet adgang til byggeplassen ved Åsane videregående skole. HMF har også tidligere varslet private entreprenører om hvordan Scan Heis opererer, uten at det har hatt noen effekt. «I praksis er det egentlig fri tøyler for Scan Heis på det private markedet,» sier Polden, og fortsetter: «Entreprenørene og kundene har ingen oversikt eller kontroll. Det er kun pris som har noe å si, og det blir umulig for seriøse aktører å konkurrere på det prisnivået Scan Heis legger seg på.»

Rapporten fra Bergen kommune er et skritt i riktig retning, men HMF er kritiske til hvordan en leverandør som Scan Heis stadig vinner anbud

på offentlige og kommunale kontrakter. Alversund skule og flerbruks-hall og Askøy ungdoms- og videregående skole er blant de fremtidige offentlige prosjektene hvor Scan Heis står som leverandør av heis, og tidligere har de levert på både Fusa ungdomsskole og Åsane videregående skole.

MALERFIRMA LØY OM LÆRLINGER

Malerfirmaet som løy og falsket en lærlingattest, kan likevel få jobbe for Trondheim kommune hvis de skaffer seg lærlinger, skriver frifagbevegelse.

GOOOOOOD MORNING, HMF

Historien fortsetter.

En travel og viktig, om ikke utslagsgivende epoke i HMF sin historie var 70-tallet – dette forunderlige tiår hvor ingen vet hva som traff hvem før det var over ...

CHRISTIAN OLSTAD

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

70-tallet var på mange måter Det Politiske Tiår. I 68 blomstret en sterk aktivisme og et studentopprør i den vestlige verden, inkludert USA, blant annet som følge av amerikanernes tilstedeværelse og voldelige krigføring i Vietnam. Dette spredde seg til Norge, og særlig studentbevegelsen i 69 og 70, men også til fagbevegelsen, som uttrykte sin støtte til frigjøringsbevegelsen i Vietnam, FNL. Bilder i fjernsynet vitnet om forferdelig urett i øst, og vi hadde her hjemme en regjering som ikke tok tilstrekkelig avstand fra USA sin teppebombing – ei heller stilling til invasjonen av Vietnam. Rettferdighet og kampvilje.

På hjemmebane var kampen mot norsk innmelding i datidens EU, EEC/EF, en stor kamp som splittet norsk fagbevegelse, og samlet en opposisjon mot ledelsen i LO. Vår egen forening sluttet opp om denne opposisjonen.

EN GRYENDE OPPOSISJON

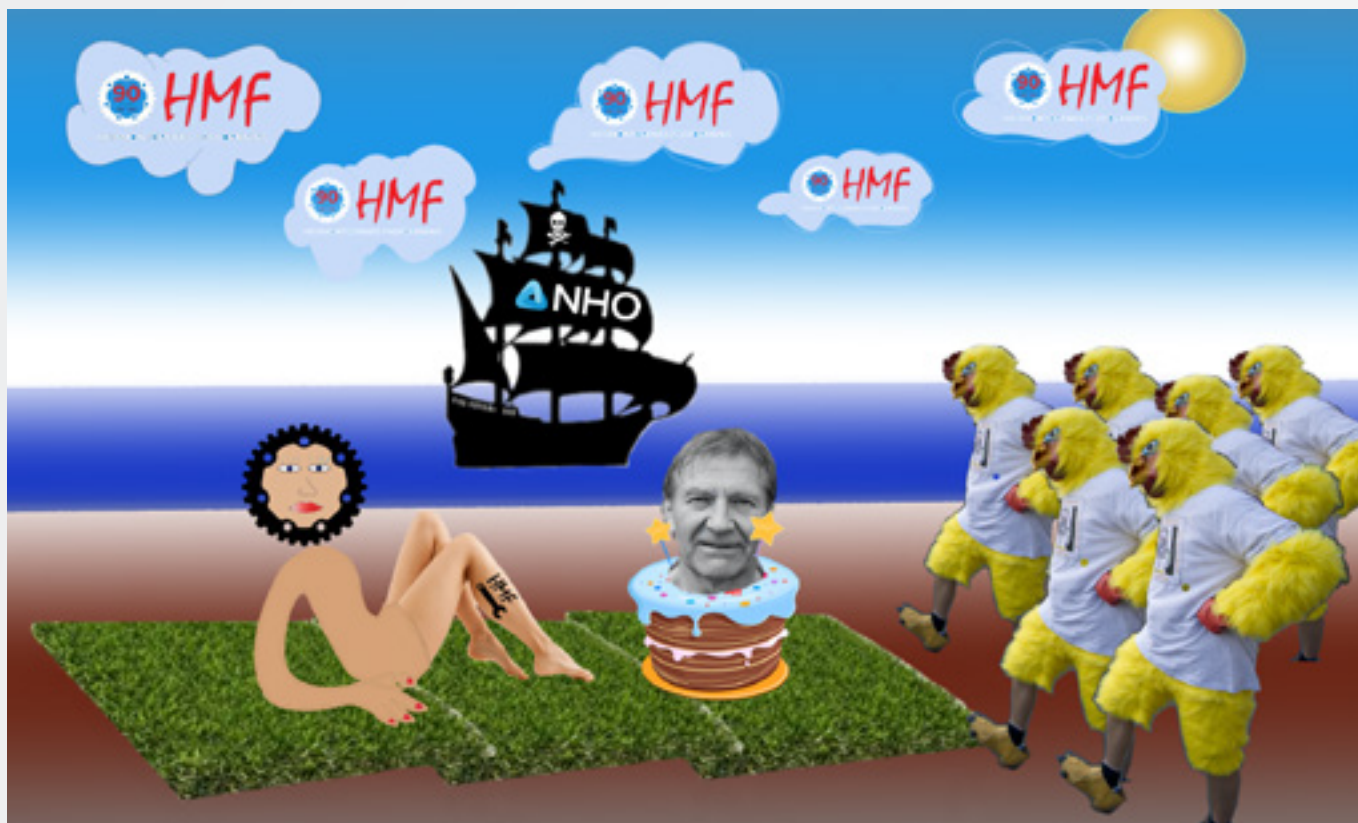
I etterkrigstiden hadde det i store deler vært arbeiderpartiregjering med Gerhardsen i spissen. Han satt

til sammen 17 av de 20 første årene etter krigen. Dette var år hvor produksjonsveksten var enorm, mens veksten i reallønn, velstand og goder ikke var tilsvarende. Regjeringen hadde hatt et jerngrep om arbeiderklassen gjennom LO-toppene. Vi snakker om et LO som var mest opptatt av å holde medlemmene i ro og slutte opp om hva toppene hadde forhandlet frem med arbeidsgiverne. Alle oppgjør var samordna, og om ikke, ville meklingsmannen benytte seg av kopling for å oppnå ønsket resultat (kopling vil si å koble sammen avstemmingsresultat fra forskjellige arbeidstakergrupper). De fleste arbeidergrupper inklusive heismontørene hadde heller ikke lokal forhandlingsrett. At LO var såpass arbeiderpartiløse som de var, skapte rom for en opposisjon. Rom for en mer kampvillig fløy, hvor det ikke lenger var akseptabelt å ikke få være med på veksten i samfunnet.

Det kan ha vært streiken blant gruvearbeiderne i LKAB i Kiruna i 69 som var den utløsende faktoren. Hvor om lag fire tusen arbeidsfolk

kjente på en misnøye med lønnsutviklingen, og arbeidsforholdene. Det var også her de sosialdemokratiske toppene hadde forhandlet lønna. En akkordavtale som la stort press på arbeiderne, til det skritt at arbeiderne følte seg uglesett om de skulle kunne seg en kaffepause. Det var gutta på truckverkstedet som reagerte og satte seg først, siden støttet alle arbeiderne opp om streika. Over fire tusen personer, i full streik, i to måneder. Også her forsøkte LO-toppene å stagge medlemmene, heller enn å bistå. Det ble også forsøkt fra LO sin side å forhandle på vegne av gruvearbeiderne, uten de streikende arbeidernes egen valgte streikekomite. En ny, nedsatt streikekomite som etter hvert bestod av LO-topper og valgte arbeidere, hadde intern uenighet, som igjen smittet over på de streikende. Uvisst hva streiken førte med seg, men den største seieren av denne konflikten er nok de stolte arbeiderne, og trua på kamp. Som spredte seg rundt om i hele Norden.

Norgas-arbeiderne var først ute i Norge til å følge opp. I 1970 gikk

Norgas-arbeiderne ut i ulovlig streik for lønn. Det hadde blitt forhandlet frem et for dårlig tilbud sentralt og det ble derfor satt ned et krav om to kroner timen. Dette var kontroversielt siden det ikke forelå noen lokal forhandlingsrett, og forbundet viste sin misnøye mot de streikende. Internt i fagbevegelsen bredte et krav om sympatistreik seg, med stor oppslutning. Det gikk ikke bare dit hen at arbeiderne lenket seg foran porten til fabrikk for å hindre streikebryteri ved at det foregikk inn- og utkjøring av gass, men også så langt at politiet ble satt inn for å fysisk bryte opp lenkene. Med påfølgende arrestasjoner. Som igjen førte til at konflikten spisset seg ytterligere, og styrket støttebevegelsen. Presset fra LO ble til slutt for stort, og førte til at gjeldende tilbud måtte godtas, og streiken ble avsluttet. Diskusjonen om hvorvidt det ble ført riktig kamp

om lønn og arbeidsvilkår i forbundet, eller om de var for lojale til arbeidsgivere og regjering var dog mer aktuell enn noen gang.

Internt i HMF var selvfølgelig radikaliserings, kampvilje og politisk linje et tema fra 69 og fremover. Den sittende lederen hadde ført en mer passiv linje enn den som kom til å vinne frem etter 74. I etterkant av streikene ved LKAB og Norgas som ga håp i 69, 70 og utover frem til heismontørene vant stort frem i 74 var dette selvfølgelig et tema. Frem vokste en opposisjon som ønsket en mer kampvillig linje, og en tanke om at HMF måtte vurdere en ny politisk retning.

STREIKA I 74

Med krav om fagbeskyttelse og at heismontører skulle arbeide på heis, samt lønns- og utlønningskrav, og et forslag fra meklingsmannen som ble

utsendt uten samtykke fra heismontørene, eskalerte forhandlingene i 1974 fort til en stor konflikt. Det kom HMF-ledelsen tilfeldig for øret at de skulle bli truet med tvungen lønnsnemnd av regjeringa, sammen med de samtidig streikende elektrikerne, til tross for at det verken var snakk om liv eller helse – hvilket er betingelsene for å ta i bruk tvungen lønnsnemnd, eller *voldgift* som det ble kalt da. Denne trusselen ble møtt med trussel om en ulovlig streik i retur, med hell. Streiken får et voldsomt engasjement fra andre deler av samfunnet og spesielt fra resten av fagbevegelsen og studentsamfunnet som erklærer sin fulle støtte til heismontørene. Stemmer i fagbevegelsen er også på dette tidspunkt av den oppfatning at den må ta steg i retning av mer kampvillighet og det opprettes også permanente streikestøtteordninger. Heismontørene

reiser rundt sammen med Vømmøl Spellmannslag og sprer budskapet om streika. Spellmannslaget har også viet sin fulle støtte til HMF, og hele denne kampen kan sees som en del av den generelle radikaliseringen i samfunnet. Heismontørene tar, i sympati, inn et krav fra telefonsentralmontørenes sitt tariffoppgjør, hvilket medfører at telefonsentralmontørene tar etter måten heismontørene aksjonerer. Det hele ender med at de turnerer sammen – Vømmøl, telefonsentralmontører og heismontører. Skjønn forening om et bedre arbeidsliv. Datidens NHO, NAF, forsøker å dra i nødbremsen, fremprovosere en tvungen lønnsnemnd ved å varsle at de vil ta ut nitti tusen industriarbeidere i lockout.

Et litt sent forsøk på å gjøre en lang historie kort: Etter stort press fra LO ble det signert et slags kompromiss, vedtatt med 105 mot 100 stemmer. Det lå noen seire i dette, en fagbeskyttelse gjennom en offentlig forskrift (det som ble betegnet som kongelig resolusjon, kgl. res.) og en stopp på arbeidsgivernes framstøt for lønnsdifferensiering. Det faktum at det var 100 av 205 som var klar for å fortsette kampen, støttet også den videre viljen i opposisjonen.

Fløyen med de kampvillige hanene som stod 100 mann skulder ved skulder for å fortsette kampen under streika i 74 levde videre. De trodde fortsatt på løsninger på problemer. Problemer i verden, men først og fremst for medlemmer i HMF. Og at denne løsningen kom gjennom kamp og ikke byråkrati. Så da valget på årsmøtet i 76 kom, var det en splittelse i HMF. Den mer moderate siden, mot den andre fraksjonsgruppa, som ville

utvikle foreningen i en mer kampvillig retning. Terje Skog var da denne gruppas kandidat til å bli ny leder, Kåre Sanden, som nestleder, hadde trådt inn i ledervervet da sittende leder hadde tatt jobb som formann. I og med at Sanden ikke hadde planer om å bli sittende som leder, og den moderate fløyen ikke hadde noen lederkandidat, var det egentlig ikke noen reel motkandidat til Terje. Dette gjorde ikke at det var åpenbart at han skulle bli valgt inn, da han ble ansett som ganske radikal. Men som vi alle vet, ble han jo det.

På det påfølgende halvårsmøtet, som HMF på den tiden avholdt, ble det ytret en del reaksjoner og protester til den politikken som var valgt og ført, den tid Terje hadde sitte som leder. Altså, halvåret fra han ble valgt inn til møtet. Det var såpass med rabalder at det ble avholdt et ekstraordinært halvårsmøte. Mange kritiske røster til tross, satte ingen navnet sitt på et mistillitsforslag. Skuta seiler videre.

På nevnte ekstraordinære halvårsmøte blir det lagt frem en handlingsplan, for å få bukt med ulovlig heismontasje. Dette er en av mange områder hvor det var stor fremgang de påfølgende par årene etter at den kampvillige fløyen vant gjennom. Nevner videre i fleng:

- Lønnsmessig stor fremgang
- Ny akkordliste som ga veldig mye bedre lønn på montasje
- Lokale tillegg, til å begynne med i strid med overenskomsten fordi vi ikke hadde lokal forhandlingsrett.
- Etter hvert lokal forhandlingsrett inn i overenskomsten
- Bilgodtgjørelse for privatbiler

- Garantilønn på montasje – det som kalles servicelønn nå

Dette med mer er rettigheter vi tar for gitt i dagens arbeidsliv, men som ble kjempet gjennom med kamp. Stort sett takket være den kampvillige politiske linje som vant gjennom på 70-tallet.

Samt at det gjøres en stor innsats for å få opp organisasjonsgraden, som mot slutten av årtiet er oppe i tilnærmet 100%.

Terje ble sittende til 1983, fra 1986 til 1989 og 1996 til 2000.

Fortsatt takk.

KORONAPERMITTERTE UTEN FERIEPENGER

Noe av det første de blå-blå gjorde i regjering, var å fjerne feriepenger for dem som går på dagpenger. Regjeringen står fortsatt på sitt og sier at ingen av de permitterte som går på dagpenger, vil få opptjent feriepenger til neste år, skriver frifagbevegelse.no.

FAGFORENINGSFRADRAG

Endringer i fagforeningsfradraget har hatt stor betydning for oppslutningen om fagforeningene. Det konkluderer en ny studie fra Institutt for samfunnsforskning.

Da det ble innført i 1977 var fradraget på 1400 kroner. I dag er det på 3 850 kroner, som er samme nivå som i 2013.

ORAKLET TREKKER SEG TILBAKE

Etter 16 år som foreningas eneste ansatte, er det på tide for Bjørn Tore Egeberg å trekke inn i pensjonisttilværelsen. «Jeg aner ikke hva som venter meg, men jeg gleder meg!»

TOR-ERIK LUNDBERG OG ERIK EIKEDALEN
OLSTAD, LUNDBERG

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 **14** 15 16 17 18

Bjørn Tore begynte i Heismontørenes Fagforening under sosial-dumpingstreika i 2004. Foreninga hadde aldri hatt faste ansatte tidligere, og det var flere som mente at man fremdeles ikke skulle ha det. «Motstanden mot det å ha en fast ansatt lå i frykten for at den ansatte skulle få for mye makt,» utdypes Bjørn Tore, og fortsetter: «Og det kan jo ligge noe i det, men jeg har i alle fall forsøkt å være så nøytral som mulig i alle saker i alle disse årene.» Men det betyr ikke at Bjørn Tore har hvilt på laurbærene i foreninga. Det er Bjørn Tore som har holdt kustus i sjappa de siste 16 årene. Og det er nok ikke kontroversielt å påstå han har vært uunnværlig.

FRA KOMMUNIKASJONSARBEIDER TIL ORGANISASJONSSEKRETÆR

Etter flere år som postbud i Kristiansand, flyttet Bjørn Tore tilbake til Oslo sommeren 2004. «Terje Skog kjente meg fra tiden jeg var i opposisjonen i Norsk Postforbund, og det var den erfaringen som gjorde at Terje henta meg inn til det som først og fremst skulle være en midlertidig stilling under streika.» Men Bjørn Tore må ha gjort en formidabel jobb, for den

Bjørn Tore Egeberg har vært org. sekretær i HMF siden 2004.

midlertidige stillinga som kommunikasjonsarbeider, ble snarlig til en fast stilling som organisasjonssekretær.

Bjørn Tore har hatt mange jern i ilden i opp gjennom åra, og allerede i 2006 tok han selv initiativ til å utvide sitt eget arbeidsområde. Det var på denne tiden han begynte med HMF-skolen sammen med Vidar Holm og Per Arne Salo, eller Pettern, som mange kjenner han som. «HMF-skolen var et forsøk på å lage et helhetlig prosjekt for tillitsvalgte

i foreninga,» forklarer Bjørn Tore. «Det var et stort kursopplegg i fem trinn. Kurskatalogen er fortsatt klar til bruk, og kan tines opp når som helst.» Prosjektet løp, med stor suksess, fra 2006 til 2012.

Foruten HMF-skolen nevner Bjørn Tore i fleng, når vi spør på andre høydepunkter i løpet av karrieren i foreninga. «Alle slagene rundet det å beskytte faget, har vært spennende å være med på,» sier han, og utpeker den lange perioden med lunsjaksjo-

ner i 2013 som et absolutt høydepunkt. Aksjonene varte i nesten et år, og handlet om å beskytte § 1, om hvem som kan jobbe selvstendig på heis. «Det var situasjonen på Otis som utløste aksjonene. De hadde nettopp ansatt en ny og uvitende direktør, som kanskje ufrivillig satte det hele i gang,» forklarer Bjørn Tore. «Men så ble det til slutt enighet om et bransjeløp, som fortsatt følges.» Bjørn Tore var også svært aktiv i støttegruppe for Ramunas, sammen med Rune Larsen.

SYVENDE FAR I HUSET

Etter 16 år på samme sted er det naturlig å etter hvert bli en slags syvende far i huset, og det er intet unntak med Bjørn Tore. «Jeg har jo sittet her før nesten hele AU fikk vervene sine,» forteller Bjørn Tore, «og den som har kontinuiteten blir jo gjerne et orakel. Som Terje Skog, Pettern og Rune Larsen også er orakler.» Mange har kommet til Bjørn Tore når de har hatt utfordringer, og han har stilt opp med hva det måtte være. «Men det er særlig arbeid med juridiske spørsmål og tekster at jeg selv føler jeg virkelig har bidratt!» sier han. «Og kanskje særlig der lovgiverne har forsøkt å liberalisere – et område hvor forbundet overhodet ikke er på ballen – har jeg vært god.»

Bjørn Tore kommer til å savne det å få være med på laget. «Det er mørke skyer over arbeidslivet nå, men som pensjonist får jeg dessverre deltatt lite i kampene.» Men han er ikke bitter av den grunn: «Jeg har vært heldig å ha hobbyen min som jobb!»

HUS PÅ NESODDEN

Det er først nå nylig Bjørn Tore gikk ned til en stillingsprosent på 20. Før

den tid har han trappet gradvis ned i løpet av 2019, og forsøkt å lære bort all kunnskapen han sitter på til den nye organisasjonssekretæren og kassereren. «Jeg har ikke peil på hvordan det blir å jobbe bare en dag i uka, men jeg kjenner jeg gleder meg!» forteller han oss. Men hva skal han fylle all denne nye fritiden med? «Jeg er glad i å bruke kroppen, og det vil jeg fortsette med.» Bjørn Tore er aktiv i Operasjon Ved Oslo, et humanitært samarbeidstiltak med formål om å hjelpe trengende i Oslo med brensel. Rundt 25 frivillige entusiastere jobber sammen med Bjørn Tore på Etterstad. «Jeg har ambisjoner om å få til to firetimers økter i uka der oppe,» sier han. I tillegg må det også repareres hus. Bjørn Tore og kona har nemlig nylig kjøpt seg hus på Nesodden, med skog på kjøpet. «Her må det holdes orden, så ikke skogen gror igjen,» forteller han ivrig, og fortsetter: «Det tar nok et par år før vi er ferdig med huset på Nesodden. Vi har flytta inn allerede, men vi bor på en arbeidsplass.» Det er et stort hus de har skaffet seg, som tidligere var feriehuset til Oslo Samvirkeklags kvinneforening. «Men vi har også en stor familie!» legger han til.

I tiden fremover vil Bjørn Tore være på foreningskontoret en dag i uka, vanligvis onsdager. Og selv om han i hovedsak skal holde på med regnskap og lønn i tiden fremover, er han stadig en ressursperson, og stiller opp om det skulle trengs.

Vi er i ferd med å avslutte intervjuet med Bjørn Tore, men kommer på at man jo ikke kan gå fra sjuende far i huset uten å spørre om han har noen råd for fremtida til foreninga: «Demokratiet i foreninga må

«Jeg aner ikke hva som venter meg, men jeg gleder meg», sa Bjørn Tore da vi snakket med han.

ikke forvitte! Det er sjelden at noen starter en diskusjon i klubbene og fører den videre i vedtak på årsmøtet i Foreningen.. Det er viktig at prinsippdiskusjonene ikke stopper i klubbene. Demokratiet må brukes – ellers forvitret det» Og det tar vi med oss videre!

STATENS SATSER

Det er gjort noen endringer for Statens satser som er gjeldende fra 1. juni. Satsen for reise over 12 timers med overnatting, økes fra kr 780 til kr 801. Kilometergodtgjørelse på bil forblir uendret på kr. 4,03. Hele avtalen finner du på LO Stats nettside.

NY STANDARD FOR ETTERSYN, VEDLIKEHOLD OG REPARASJONER ER UTE PÅ HØRING

En ny standard som setter krav til innhold og kvalitet ved ettersyn, vedlikehold og reparasjoner av løfteinnretninger er i disse dager ute på høring. Høringsfristen på den nye standarden, som vil få betegnelsen 3809, er satt til den 30. juni.

TOR-ERIK LUNDBERG

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Standarden tar blant annet for seg termer og definisjoner, krav til leverandørens ytelser og oppdragsgivers plikter. Leverandørens fagperson defineres som heismontør med fagbrev eller person med godkjenning for selvstendig arbeid på løfteinnretninger. Som løfteinnretninger nevnes vareheiser og småvareheiser, løfteplattformer, løftebord for persontransport, lavfartsheiser og trappeheiser, bilheiser og løfteplattformer for biler med tilgjengelighet for personer, rulletrapper og rullende fortau og løftebord for varetransport som bryter etasjeskille. Vi tar her for oss deler av den nye standarden som er ute på høring.

KRAV TIL LEVERANDØRENS YTELSE OG KVALITET

Under leverandørens krav til ytelser heter det at leverandør av ettersyn og vedlikehold skal utføre arbeidet i henhold til produktdokumentasjonen og brukerveiledningen for løfteinnretningen. Ettersynet skal opprettholde anleggets tekniske tilstand når det gjelder sikkerhetsnivå og funksjon. Avhengig av type løfteinnretning, skal arbeidet i relevant omfang omfatte:

- Oppfølging av vedlikeholds instruksjoner fra fabrikant
- Ettersyn av alarmens funksjon
- Ettersyn av funksjoner for nødevakuering
- Ettersyn og justeringer av anleggets bevegelser
- Ettersyn og justeringer av sikkerhetskontakter
- Ettersyn av oljenivåer og smørepunkter
- Rengjøring av komponenter
- Fastlegging av slitasjenivåer og vurdering av behov for utskifting av komponenter
- Oppfølging av avvik fra den periodiske sikkerhetskontrollen

Ettersynet skal gjennomføres med en slik kvalitet at heiseiers ansvar for drift av løfteinnretningen blir tilfredsstillende, og skal ha en kvalitet som hindrer forringelse av installasjonen. Med mindre annet er avtalt, er leverandøren ikke ansvarlig for avvik som skyldes tidligere mangelfullt vedlikehold hos oppdragsgiver. Videre skal leverandøren utarbeide rapport fra ettersynet og føre dette inn i loggboken for ettersynet. Tiltak og avvik nevnt i rapport fra periodisk

sikkerhetskontroll skal følges opp av leverandøren som en del av ettersynet. Leverandøren har ansvaret for renhold etter egne arbeider.

INTERVALLER FOR ETTERSYN

Ettersyn av løfteinnretningen skal gjennomføres etter avtalte intervaller og fordeles likt utover kalenderåret. Ved flere ettersynsbesøk per år kan leverandørens fagperson fastlegge hvilke aktiviteter som skal gjennomføres på det enkelte besøk. Dersom antall årlige ettersyn ikke er avtalt, gjelder anvisningene i veiledning til Teknisk Forskrift (TEK17). Dersom det avtales færre besøk enn det som er angitt der, skal det utarbeides en risikoanalyse som viser at sikkerheten for bruk og vedlikehold av løfteinnretningen ikke reduseres. Antall årlig ettersyn anbefales ut fra anleggets alder, bruk, driftsmiljø, historikk og instruksjoner fra leverandør av løfteinnretningen.

NYTT FRA HBU

Det er en spesiell vinter og vår, og det blir et spesielt år. Det er ikke til å komme utenom selv om det allerede er nevnt mange ganger tidligere i denne utgaven av Heismontøren at Korona er krevende for hverdagen.

MARTIN GRANSETH CHRISTIAN OLSTAD

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

KURS I 2020

På senteret på Karihaugen har det vært ganske stille siden mars. Det har ikke vært noen HBU-kurs, og lærlingene har blitt fulgt opp på Zoom og Teams.

Men nå som skolene er i gang igjen og det er tillatt med arrangementer på opptil 50 deltagere er det ikke oss det står på lenger. Vi har en tiltaksplan og er klare for undervisning igjen. Det er selvfølgelig visse utfordringer som vi må ta hensyn til som avstand og hygiene, men vi ser det som innenfor de retningslinjer som er gitt for å holde kurs på opptil 16 deltagere. Så når dere heismontører og heisbedriftene synes det er greit å begynne med kurs igjen er vi klare.

Uansett så får dette konsekvenser for hvor mange vi klarer å holde kurs for i 2020, og det selv om det blir lettelser i retningslinjene slik at vi kan ha flere på kurs etter hvert gjennom høsten. Antagelig må vi også reorganisere kursplanen vår slik at vi kan gi et kurstilbud til flest mulig, noe som betyr at vi kjører flest mulig kurs for inntil 16 personer. Men vi får bare smøre oss med tålmodighet og håpe at veien tilbake til normalen går best mulig.

Martin håper han snart ser dere alle igjen på HBU.

VIDEOPROSJEKT.

Vi på HBU har fått tid til å jobbe litt med prosjekter vi vanligvis ikke har tid til. I disse dager lager vi noen videoguides som vi tenkte kunne være nyttig. Foreløpig konsentrerer vi oss rundt hydrauliske heiser siden det sammenfaller med det nye kurset som utvikles for året.

Jeg har lite trening på området fra før av, og er relativt fersk i videoredigering. Men det blir noen produkter etter hvert. Jeg skriver ikke dette bare for å skryte av meg selv, men håper

at noen også leser hva jeg skriver. Det er kanskje ikke ukjent at vi sliter med å finne instruktører til HBU. Men det er allikevel mange av dere som har mye dere kunne ha bidratt med. Dersom noen av dere tenker at dere gjerne kunne ha vist frem metoder som vi kunne filmet og laget video av, så hadde vi satt pris på om dere tok kontakt. Dette kan være feilsøkingsmetode, wireskift, pakningskift, sluttkontrolltester osv.

Vi er bare i startfasen på et slikt prosjekt, og det kommer sikkert til

å endre seg og tilpasse seg ettersom vi får erfaring og vi får tilbakemeldinger om gode ideer for gjennomføring. Vi kommer også til å bruke ressursgruppa vår til å følge med og kanskje spørre noen av dere om dere har lyst til å stille opp på video, men om noen av dere har lyst eller har relevante prosjekter vi kunne ha filmet så hadde vi satt pris på om dere tok kontakt.

Vi har også sammen med HMF laget en kort video hvor vi sier litt om hva vi ser etter i en instruktør. Denne videoen ligger ute på HMF sine hjemmesider, på vår hjemmeside: www.heisutdanning.no og på youtube. Her prater jeg litt om hvilke egenskaper du trenger for å være instruktør og litt om hva vi kan hjelpe til med for at du skal kunne bli flinkest mulig instruktør. Og så får vi heller ikke glemme at det å drive med opplæring er en veldig god måte å utvikle seg selv på, og vil være attraktivt hvis du ser etter andre muligheter senere i karrieren.

Under pandemien har de ansatte på Karihaugen jobbet med flere videoprojekter til bruk på kommende kurs.

FREMDRIFT ER ET VIKTIG PARAMETER

Fremdrift er ett viktig parameter i mange anbudskonkurranser. En årsak kan være at byggherren lånefinansierer prosjektene, og det er i sluttfasen på prosjektet det er maksimalt opptrekk på byggelånet.

BESTIKKELSER I SVENSK BYGGEBRANSJE

Ved å bestikke nøkkelpersoner forsøker kriminelle å få tilgang til lukrative kontrakter. Fair Play Bygg i Sverige mottar kontinuerlig informasjon om mistanke på bestiktelser i byggenæringen.

FLERE ORGANISERTE

Ifølge tall fra SSB økte antall organiserte i Norge med 46 578 nye fagorganiserte i 2019. LO hadde ved utgangen av fjoråret 952 394 medlemmer. Vårt eget forbund, EL og IT, sier de snart når målet som de satte seg for ti år siden med 40 000 medlemmer. Per i dag er de 39 733 medlemmer. Av disse er 954 organisert i HMF.

STIAN ANDERSSON: MAGIKER, HEISMONTØR OG NYVALGT KLUBBLEDER

Når man sier at en person har mange falsetter tror jeg hvert fall det er noe man trygt kan si om Stian Andersson. Foruten å drive som showkonsulent med regi, manus og sceneteknikk for landets aller beste magikere og standup-komikere, fyller den blide heismontøren stort sett tiden sin med mer eller mindre impulsive påfunn. Han er så mye på reisefot, og så lite hjemme at han ifølge eget utsagn kun forbruker rundt tre doruller i året i eget hjem.

STEFFAN JENSEN PRIVAT

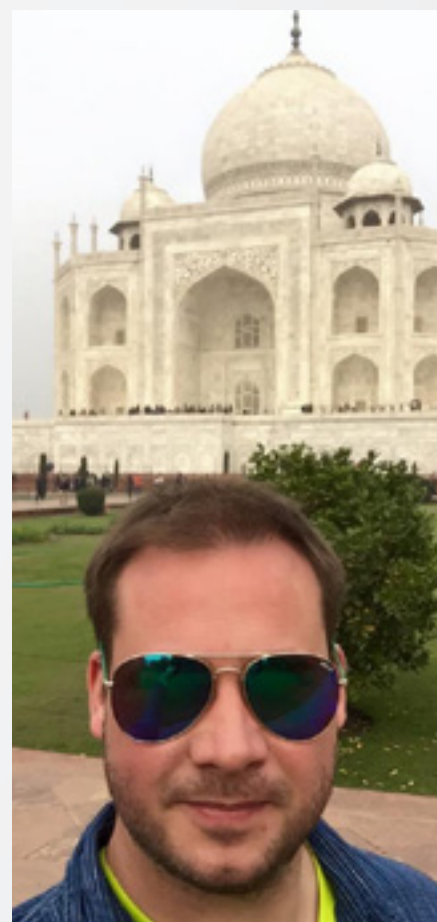
▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

Den aller ferskeste impulshandlingen var å brette opp ermene og ta over vervet som klubbleder i Thyssen etter kun ett år og tre måneder som ansatt i bedriften. På strak arm, takket han ja til valgkomiteen, og ble deretter valgt med et ønske om å bidra og å gjøre en forskjell.

Heismontøryrket er noe Stian har drømt om så lenge han kan huske. Etter videregående, hvor han gikk automatikerlinja, vervet han seg i militæret og tjenestegjorde som skipselektriker på selveste kongeskipet *Norge*. Han søkte seg så til heismontørlæra i Otis. For å få lov til å avlegge fagprøve, måtte han på grunn av automatikerbakgrunnen som den første i bransjen gjennom et prøveprosjekt med utvidet læretid på tre og et halvt år, før han kunne smykke seg med tittelen «heismontør». Dette har resultert i at flere med automatikerbakgrunn senere har kunnet ta spranget over i

bransjen på samme måte. Læretiden ble delvis unnagjort i Bodø hvor han endte opp med å bo i ni år. Han flyttet så tilbake til Oslo og ble værende i Otis frem til januar 2019, før han tok sats og begynte i Thyssen.

Fascinasjonen for trylling og magi arvet han mest sannsynlig av farfaren sin. Helt siden etterkrigsårene hadde han som hobby å fremføre trylletriks for venner og bekjente, og dette var noe han senere fortsatte med for barn og barnebarn. Tryllekofferten etter farfaren fra 1945 og senere medlemskap i det samme trylleforumet *Magiske Cirkel Norge*, (hvor han forøvrig også har hatt verv som visepresident) er nok grunnleggende for at Stian den dag i dag brenner for å sette opp show, både som dirigent bak senen, og av og til som deltager på senen i showet; som da han opptrådte som sidekicken til den internasjonalt anerkjente magikeren, Rune Carlsen, på verdens

Stian foran Taj Mahal i New Delhi

Stian i en rickshaw 3300 km gjennom India

mest eksklusive tryllearena, *The Magic Castle* i Los Angeles. Der hvor de fleste magikere kun drømmer om å få være tilstede, avholdt de 21 show på en uke for utelukkende inviterte magikere fra hele verden. Dette poengterer Stian at handler om helt andre ting enn barneunderholdning som trylling ofte kan ses i sammenheng med, selv om også dette er en stor del av magiens verden.

At Stian er glad i utfordringer og eventyr viste han også da han sammen med en kamerat reiste til India og deltok i *Rickshaw Run 2016*, hvor de skulle krysse India i det som i følge arrangøren blir omtalt som en glorifisert gressklipper. I bagasjen hadde de kun med seg en pose strips, gaffatape og et lite skrallesett. Hverken overnatting eller noe annet var bestilt, foruten en flybillett til India og en drøm om et ekte eventyr. Det ble det til gangs og etter å ha

Stian foran et stort Norway Cup publikum

kommet i mål en uke og tretusen-trehundre kilometer senere satte de seg i en taxi og kjørte de snaue ni hundre kilometerne til New Dehli for å oppleve Taj Mahal. Nå som reising, showbiz og det meste annet er satt midlertidig på hold, er vel det noe av grunnen til at travle Stian har tid til å sette seg inn i vervet som nyvalgt

klubbleder i en bedrift som av og til kan by på utfordringer for både klubb og tillitsvalgte. Thyssenklubben er glad for at Stian har pågangsmot og engasjement til å lede jobben med å trekke klubb og bedrift i riktig retning, og er positive til fortsettelsen med et svært kompetent klubbstyre.

HVOR BLE DET AV ANKERSKINNENE?

Langvarig bruk av vibrerende håndholdt verktøy, slik som en slagdrill, kan føre til muskel og skjelettplager. Flere av våre medlemmer har fått dokumentert varige vibrasjonsskader som en følge av mange år med montering av heis. Et godt tiltak hadde vært om sjaktene ble levert med ankerskinner for innfesting av festejern og sjaktdører.

TOR-ERIK LUNDBERG

▲ ▼ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

I en uoffisiell undersøkelse blant foreningas medlemmer på Facebook, så svarer bare 2,3 prosent av montørene på montasje at de ofte får ankerskinner i nye sjakter. Tolv prosent svarer at når de først får ankerskinner så passer de sjelden med hvor festejernene skal sitte. Dette fører til at montørene må utsette seg selv for den belastningen som det er for kroppen å borre hull til ekspansjonsbolter i forbindelse med montasjen. Andre helseskader ved boring i betong er de luftveissykdommer som man kan utvikle ved langvarig innånding av byggstøv og kvarts.

I følge «Forskrift om tiltaks og grenseverdier» er tiltaksverdiene for daglig eksponering av hånd og armvibrasjoner satt til 2,5 m/s². Grenseverdien for den daglige eksponeringen er satt til 5,0 m/s². Dersom vi tar for oss en slagdrill med en lav vibrasjonsverdi på 11 m/s² for boring i betong, så kan man kun benytte dette verktøyet i mindre enn 30 minutter per arbeidsdag før man må iverksette tiltak ifølge Ergo-

nomiportalens vibrasjonskalkulator. Benytter man slagdrillen mer enn en time per dag, så er dette forbundet med helsefare. Noe som lett overskrides, da det er velkjent at det er dager med boring i oppstarten av en nymontasje. Det er, ifølge loven, arbeidsgiveren som skal kartlegge hvilket arbeidsutstyr som gir vibrasjoner, vurdere risikoen og ut ifra dette iverksette nødvendige tiltak.

ANKERSKINNER SOM TILTAK

Et godt tiltak hadde vært hvis det på forhånd hadde vært støpt inn ankerskinner i sjaktene, så hvorfor får vi så sjelden dette?

«Det er dessverre blitt slik at flere og flere ikke har avklart leverandør på hvilken heis de skal ha levert tidsnok til å få med seg skinner som en del av detalj prosjekteringen for

Vibrasjonskalkulator fra ergonomiportal.no (Skjermdump).

Verktøy som drill, vinkelsliper og muttetrekker avgir vibrasjoner.

råbygget», svarer Samina Siddique som leder HMS og Entreprenørskolen tilknyttet Entreprenørforeningen for bygg og anlegg.

«Heldigvis hører jeg at mange hos oss klarer å ha dette med som leveranse fra sine leverandører. Det er viktig at man har besluttet heisleverandør og type heis hvis man skal kunne få med ankerskinner som en del av råbyggsleveransen, enten om det gjelder egenproduksjon med plass støpte sjakter eller prefabrikerte sjakter», fortsetter hun.

Hva er kostnadene for entreprenørene ved å støpe inn ankerskinner?

«Kostnadmessig for total entreprenøren er marginal. Hvis de får dette med i forbindelse med råbygget, leverer som regel heisleverandøren disse skinnene til oss», svarer hun på vegne av en entreprenør.

«Jeg er vel kjent med problematikken fra tidligere og det er mange faktorer som spiller inn under temaet», svarer Ben Gjerland i Heisleverandørenes Landsforening (HLF) da vi tar kontakt.

Har dere i HLF diskutert problemet og hvordan tror du at en samlet heisbransje sammen kan jobbe for at det i mest mulig grad leveres ankerskinner til montering av festejern og dører i nye sjakter?

«Ankerskinner har blitt diskutert i HLF i april i 2016, men er noe som går rett inn i markedsmessige valg de forskjellige selskapene gjør, selv om det å borre er en belastning. Altså er dette et markedsstyrt pålegg som ikke kan rettes fra bransjen selv på grunn av konkurranseretten. Det ble konkludert med at det ikke gjø-

res noen bransjemessig tiltak for å styre utviklingen. Det er den enkelte bedrifts produksjonsmetoder og disposisjoner som avgjør dette valget,» svarer Ben.

«Et ønske om å ha ankerskinner burde kanskje komme fra entreprenørene selv da de har krav om, effektiv fremdrift, mindre støv, lyd og krav til lavere skadefrekvens på byggeplasser. Dette kunne ankerskinner være med på å fremme og samtidig fått frem en viss likhet i marked for heisentreprenørene,» fortsetter han og legger til at han ser fram til en godt belyst artikkel med forslag til løsninger om dette temaet.

«Dette er desverre utenfor oppgavene til Standard Norge,» svarer Rune Larsen, som er HMFs representant i komiteen, da vi spør om ikke dette kunne være en mulig innfallsvinkel

får å få standardisert ankerskinner i nye heissjakter.

Hva kan da gjøres?

Ankerskinner hadde løst noen av de arbeidsmiljøutfordringene montørene har ute på byggeplassene med vibrasjoner, men også utfordringene med støv og lyd som Gjerland selv nevner. De minimale kostnadene som dette er for entreprenørene ville spart seg inn både med tanke på mindre skader, lavere sykefravær og en mer effektiv heismontasje.

Løsningen kan være at entreprenørene overbevises om at det er tid- og kostnadsbesparende å bestemme seg for heisleverandør og heistype på et tidligere stadie, slik at de får med ankerskinner i prosjekteringen. Kanskje kunne heisbedriftene i tillegg gitt et prisavslag til entreprenøren dersom de la inn bestillingen

på et tidlig tidspunkt. En utgift som heisbedriftene ville kunne tjent inn på sikt.

I mellomtiden må arbeidsgiverne være sitt ansvar bevisst, og se til at det iverksettes tiltak for å imøtekomme de tiltaks og grenseverdier som forskriften setter. Her har verneombudene og de ansattes representanter i bedriftens Arbeidsmiljøutvalg (AMU) en oppgave for å se til at dette blir fulgt opp.

«Andre tiltak kan være å alltid benytte nye murbor og eget egnet bor for armeringsjern, og ikke jobbe alene og dele på belastningen på flere montører», sier nyvalgt HMS-ansvarlig i foreninga Lars Aleksander Selebø. Han legger til at verktøy som vinkelsliper og muttertrekker også er verktøy som avgir vibrasjon.

MONTASJE I LOM

Mange heismontører er ofte ute på reiseoppdrag på store og små steder i Norge. Her er Terje Nordeng og Audun Åsmundstad på en montasje i Lom.

☰ REDAKSJONEN 📷 PRIVAT

Montasjen bestod av å skifte heisen på det familiedrevne turisthotellet om ble etablert i 1897. Da først som skystasjon.

Lom er et lite tettsted med 2228 innbyggere og ligger i Ottadalen. I Lom kommune ligger mer en halvparten av Jotunheimen nasjonalpark med blant annet fjelltopper som Galdhøpiggen og Glittertind.

HEISMONTØREN FOR 35 ÅR SIDEN

FORSLAG TIL NYE HEISFORSKRIFTER

Av: Henning Solhaug

Norges Byggstandardiseringsråd sendte i august i år ut et forslag til nye forskrifter for atuheiser. Etter at forslaget har vært ute til høring skal forslaget samt høringsuttalelsene bearbejdes før NBRs styre foretar den endelige behandling før det oversendes Norsk Standardiseringskomite.

Hittil har Oslo forskriftene fra 1970 blitt brukt i kommuner med heiskontroll. Disse har også stort sett vært retningsgivende for heisleverandører andre steder i landet.

Arbeidet for landsomfattende heiskontroll og forskrifter har stått sentralt for brukere av heis.

Samtidig med at Lorentzen utvalgets innstilling forelå i 1977, henvendte foreningen seg til Direktoratet for Arbeidstilsynet for å få i gang arbeidet for landsomfattende forskrifter. Saken ble tatt opp igjen høsten 1978 av foreningen og forbundet i brev til KAD.

EF landene har gjennom EN etablert en felles standard for heisforskrifter. De enkelte medlemsland har forpliktet seg til å bruke denne standard som nasjonal standard, samt følge pålegg fra CEN. Dermed kunne de flernasjonale heisprodusentene levere samme heismateriell til alle disse landene. Arbeidet for en standardisering av forskriftene og tilslutning til CEN begynte samtidig med arbeidet for en landsomfattende heiskontroll.

Det forslaget som nå foreligger fra NBR er basert på norsk tilslutning til CEN. I tråd med reglene i CEN har forskriftskomiteen nedsatt av NBR holdt seg til CEN standarden og bare kommet med forslag til endringer på de få punkter som CEN tillater. Disse går i hovedsak ut på bygningsmessige spørsmål.

Foreninga har oversendt en rekke endringsforslag som berører konkrete forhold vedrørende sikkerheten, arbeidsmiljø samt bygningsmessige forhold. En rekke av våre forslag går på punkter som ifølge CEN reglene ikke kan endres. Om disse forslagene faller på CENs regler, er foreninga av den oppfatning at Norge ikke bør tilslutte seg EN. Etter styrets oppfatning har vi lite å tjene på en slik tilslutning, i likhet med de mindre nasjonale heisbedriftene. Vår hovedmålsetning er å arbeide for best mulige forskrifter for brukerne og de som arbeider med heiser. Om dette ikke lar seg gjøre innafor CEN, er vi av den oppfatning at vi er bedre tjent med å bli utafor og bare bruke CEN forskriftene som grunnlag.

Fra Sjakta

  TOR-ERIK LUNDBERG

Navn: Thomas Hansen
Alder: 24
Klubb: Schindler Oslo
Yrke: Heismontør
Verv: Sekretær i Osloklubben

Hva fikk deg til å begynne i faget?

Schindler sendte en e-post til Elvebakken, yrkesskolen i Oslo hvor jeg gikk, hvor de oppfordret klassen min til å søke om lærlingplass. I utgangspunktet hadde jeg ikke tenkt til å søke, da jeg hadde hørt at det var nesten umulig å få læreplass i heis. Da jeg tidligere hadde spurt om utplasseringsplass i flere heisbedrifter fikk jeg bare til svar at de ikke skulle ha noen.

Hvordan trives du på nyanlegg?

Bra. Jeg liker anlegg mye bedre enn service. Montasje er fysisk arbeid og variert. Man er innom mange forskjellige type oppgaver i løpet av en dag. Mekanisk, elektrisk og delvis tømmer. Så det er et bredt spekter.

Hva kan gjøres for å bedre forholdene på byggeplassene?

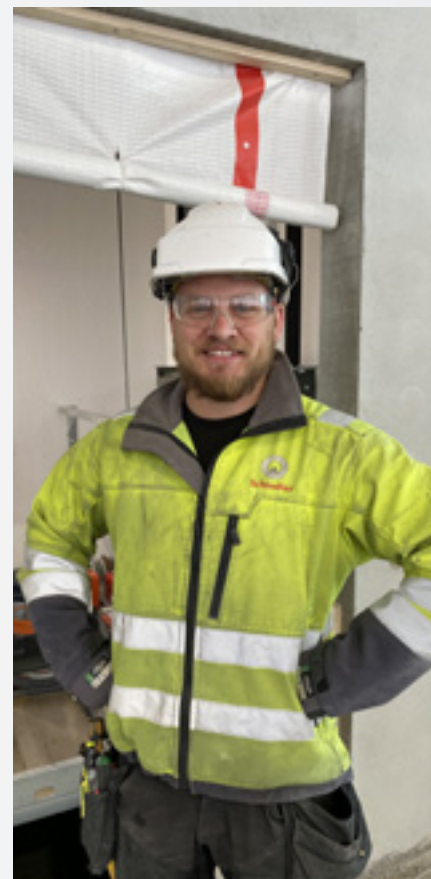
Generelle ting som at andre som jobber på bygget bruker hodet. Som hvis alle blir mer opptatt av sikkerhet og orden på arbeidsplassen.

Hvordan oppfatter du entreprenørenes koronatiltak?

Vi merker ikke så mye forandring. På byggeplassen her er det satt ut antibac, og vi følger de koronatiltak som Schindler har utarbeidet. På grunn av innreiseforbudet så er det langt færre folk på byggeplassen så vi spiser i brakka. Vi fire som jobber her fra oss har et eget bord.

Hva gjør du når du ikke skrur heis?

Nå for tiden er det lite å gjøre på fritiden, men jeg har fått pusset opp litt hjemme og går en del tur med hunden min. Under normale omstendigheter trener jeg på treningssenter og liker å være sosial med venner.

Thomas Hansen

TRE UKER SAMMENHENGENDE SOMMERFERIE

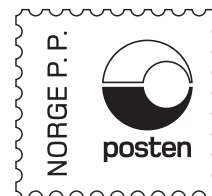
Hovedregelen er at alle arbeidstakere har rett til å avvikle tre sammenhengende uker ferie i perioden mellom 1. juni til 30. september. Disse ukene kalles hovedferieperioden. Les hele ferieloven på www.lovdataby.no.

NEDGANG I BYGG OG ANLEGG

Produksjonsaktiviteten i bygge- og anleggsnæringen viste en nedgang i 1. kvartal 2020 sammenlignet med forrige kvartal. Ifølge sesongjusterte tall var det en samlet nedgang på 1,9 prosent i perioden, skriver Statistisk sentralbyrå.

REGJERINGEN SPÅR LAV LØNNSVEKST

Regjeringen anslår i revidert nasjonalbudsjett at den gjennomsnittlige årslønnsveksten blir på 1,5 prosent fra 2019 til 2020, skriver frifagbevegelse.no.

Verv i Heismontørenes Fagforening per 02.06.20

VERV	PERIODE	NAVN	TLF	E-POST
Leder	20 – 22	Markus Hansen	469 13 040	leder@heis.no
Nestleder	20 – 22	Rune Larsen	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Nestleder	19 – 21	Alexander Jordnes	959 82 334	ajordnes@heis.no
Sekretær	19 – 21	David Coron-Andersen	480 06 131	davidcoron@msn.com
Kasserer	19 – 21	Thomas Johansen	959 82 361	kasserer@heis.no
Studieleder	20 – 22	Per Arne J. Salo	918 53 408	per.arne.salo@heis.no
1. Styremedlem	20 – 22	Stian Andersson	959 86 222	stian.andersson@thyssenkrupp.com
2. Styremedlem	19 – 21	Stian Pedersen	959 08 344	baanrud@gmail.com
3. Styremedlem	20 – 22	Nicolai Larsen Lund	489 92 053	nll@gmheis.no
4. Styremedlem	19 – 21	Bård Navrud	905 57 919	baardnav@hotmail.com
5. Styremedlem	20 – 22	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	toreri@online.no
6. Styremedlem	19 – 21	Kristoffer Syvertsen	940 52 678	ksyvertsen@orona.no
Lærlingrep.	19 – 20	Henrik Smerud	901 58 875	henrik.smerud@outlook.com
1. Distriktsrep.	20 – 22	Håkon Bauge	959 82 339	h_bauge@hotmail.com
2. Distriktsrep.	19 – 21	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
3. Distriktsrep.	20 – 22	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
4. Distriktsrep.	19 – 21	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
Andre oppgaver				
HMS-ansvarlig	20 – 22	Lars Aleksander Selebo	995 30 820	lars@selebo.no
Lærlingansvarlig	19 – 21	Even Thorstad	951 91 570	even_thorstad@hotmail.com
Redaktør	20 – 22	Tor Erik Lundberg	951 91 560	redaksjonen@heis.no
Kontrollkomitè	20 – 22	Rune Foshaug	951 91 562	rf@live.no
Kontrollkomitè	19 – 21	Lars Selebo	995 30 820	larzy88@gmail.com
Regnskap	Ansatt	Bjørn Tore Egeberg		bjorn.tore@heis.no
Org. sekretær	Ansatt	Erik Eikedalen	472 30 599	eikedalen@heis.no
Landsstyreprerrepresentant (vara)		Terje Skog	908 77 069	terje.skog@gmail.com
Avdelinger				
Bergen	20 – 22	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
Drammen	19 – 21	Lars Selebo	995 30 820	lars@selebo.no
Hedmark/Oppland	18 – 20	Kristoffer Saug Lie	950 56 349	kiffe_93@hotmail.com
Haugesund	18 – 20	Andre Birkeland	410 04 256	andre.b.birkeland@hotmail.com
Agder	19 – 21	Tor Helge Reber	915 63 130	threber@frisurf.no
Møre og Romsdal	19 – 21	Erlend Andberg	911 51 662	erlend.a@hotmail.com
Trondheim	19 – 21	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
Tromsø	19 – 22	Jan Wahlgren	951 91 583	janb.wahlgren@gmail.com
Nordland	19 – 22	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
Stavanger	18 – 20	Vegard Olimstad	453 94 780	vegardolimstad@hotmail.com
Vestfold/Telemark	18 – 20	Stian Næss	993 25 650	stian3011@hotmail.com
Østfold	19 – 21	Frank Sig Hansen	932 05 222	frahan53@gmail.com
Klubber				
Otis	Hovedtill.	Stian B. Pedersen	959 08 344	baanrud@gmail.com
Kone	Hovedtill.	Bård Navrud	905 57 919	bard.navrud@kone.com
Schindler	Hovedtill.	Alexander Jordnes	959 82 334	ajordnes@heis.no
Schindler	Oslo	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	toreri@online.no
Thyssen	Hovedtill.	Stian Andersson	959 86 222	stian.andersson@thyssenkrupp.com
Thyssen Bergen	Bergen	Kim Thomassen	959 86 266	kfthomassen@gmail.com
Ing Stein Knutsen	Hovedtill.	Arild Lyngøy	974 29 130	arild_lyngoy@hotmail.com
Ing Stein Knutsen	Haugesund	Andre Birkeland	410 04 256	andre.b.birkeland@hotmail.com
Alimak	Bergen	Aleksander Dreyer	900 66 301	aleks.dreyer@gmail.com
Heis1/ Orona	Tromsø	Aleksander Fjelde	900 52 178	alexander.fjelde@heis1.no
Orona	Hovedtill.	Kristoffer Syvertsen	940 52 678	ksyvertsen@orona.no
GM Heis	Oslo	Nicolai Larsen Lund	489 92 053	nll@gmheis.no
Uniheis	Oslo	Jørgen Marius Jensen	982 30 873	epost.jorgen@uniheis.no
HBU	Oslo	Martin Granseth	481 03 378	martin@heisutdanning.no
Avdeling	Adresse	Telefon	E-post	
Oslo	Østre Aker vei 24, 0581 Oslo	22 17 45 50	foreninga@heis.no	
Bergen	Kalfarv. 71, 5018 Bergen		75polden@gmail.com	
Stavanger	Lagårdsvei 124, 4011 Stavanger		vegardolimstad@hotmail.com	